

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

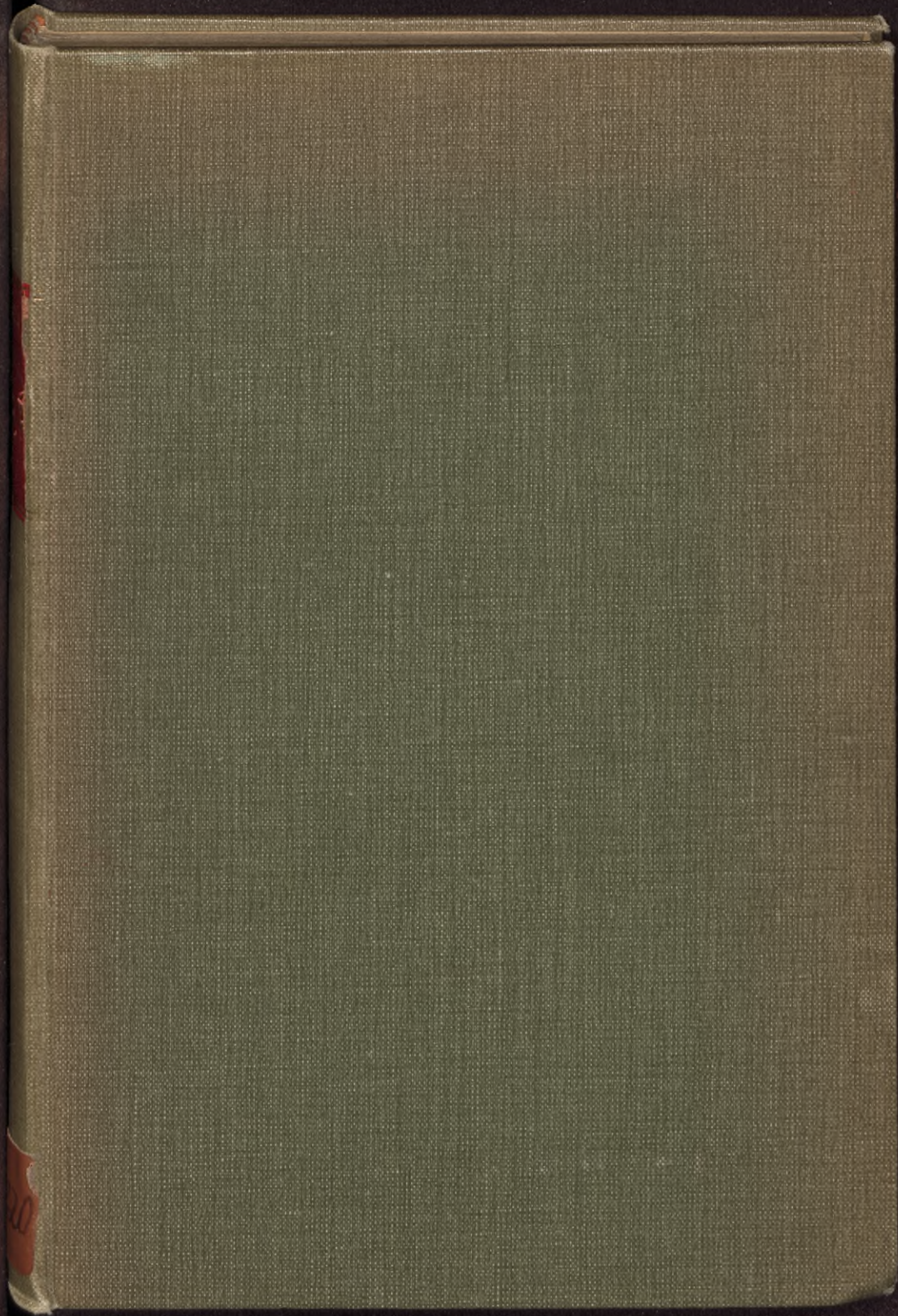
GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

UNIVERSITETSBIKLIOTEKET
UMEÅ

57820

Ex. 2

3.

Stig Vombour
24/4, 1942.

Umeå universitetsbibliotek

00001507094 57820 Mag Ex 02

Ingrid : en döds kärlekssaga : skådes

Alfhild Agrell

INGRID

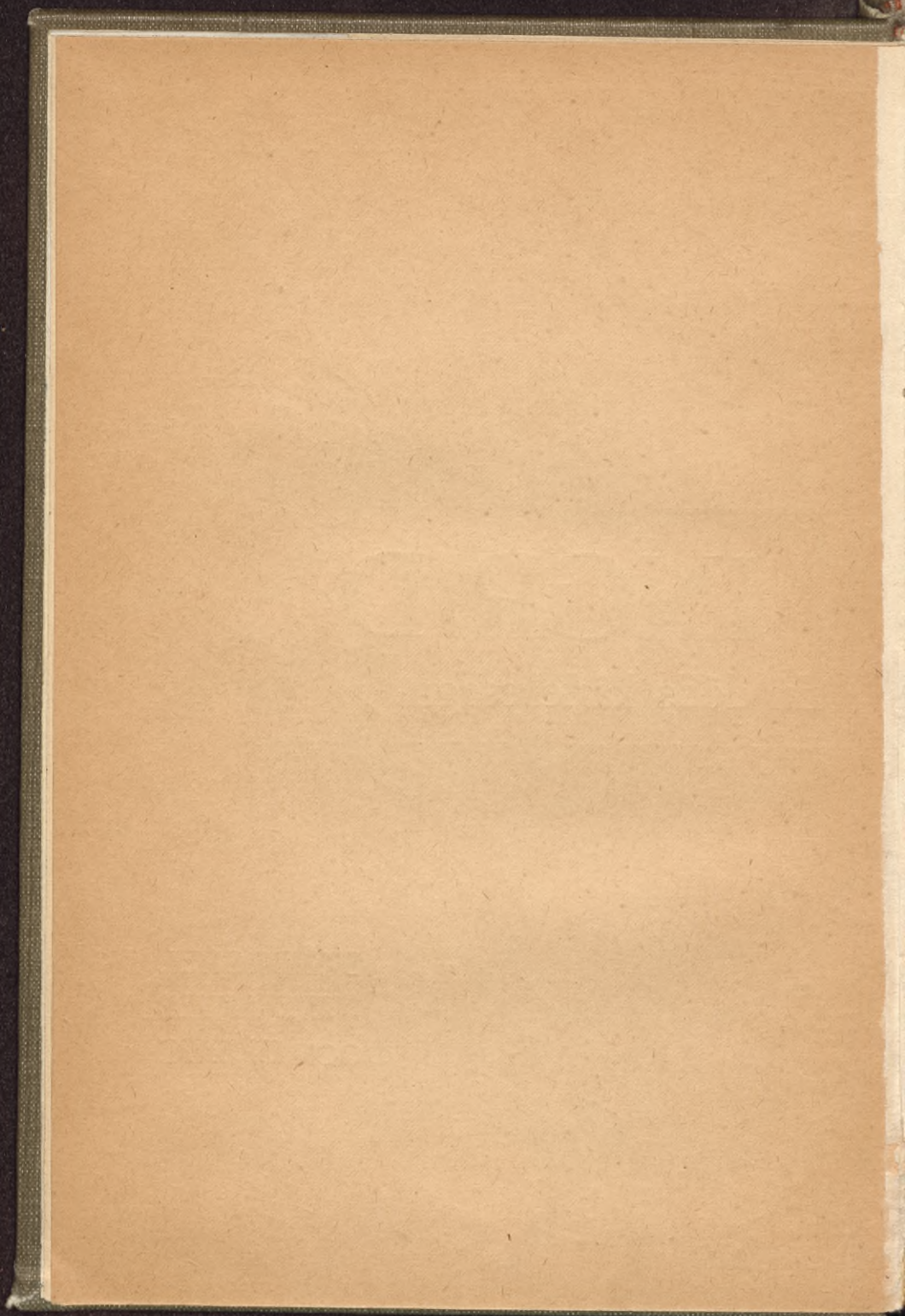
En döds kärlekssaga

SKÅDESPEL
I TRE AKTER
OCH EPILOG

STOCKHOLM

Alla rättigheter förbehållna.

INGRID

EN DÖDS KÄRLEKSSAGA

SKÅDESPEL

I TRE AKTER OCH EPILOG

AF

ALFHILD AGRELL.

STOCKHOLM
FR. SKOGLUNDS FÖRLAG.

PERSONER:

INGRID, ÄNKA EFTER HOFRÄTTSRÅDET ADOLPHSON.

KAPTEN VON HOLST }
ASSESSOR VON HOLST } INGRIDS HALFSVÅGRAR.

»MORMOR».

EMY, INGRIDS VÄNNINNA.

KURT LIND, INGENIÖR OCH GYMNAST.

MAJ, HANS HUSTRU.

HALFDAN HALFDANSON, MEDICINE KAND. OCH INGRID
KUSIN.

JANSSON, BETJENT.

HULDA, TJÄNARINNA.

Pjesen spelas i Stockholm.

Epilogen i Sorrento.

Pjesen kan spelas med eller utan epilog.

AKT I.

Ett vackert, lugnt rum med varma, diskreta färger, byster och blommor. Fonddörr. Två dörrar till höger, en till vänster. EMY, några och trettio år, mörkt och smakfullt klädd samt med distingeradt utseende sitter vid ett bord sysselsatt med att sy fast en spels på en toalettslöja. Öfver dörren till höger II en portière, som kan släppas ned.

KAPTEN v. HOLST. (*Omkring femtiofem år. Eldfängd, muskulös knekttyp.*)

Jag såg Ingrid gå ut för en stund sedan, och då tänkte jag passa på och konspirera. Vill ni vara med, fröken Emy, hva?

EMY (*teende*).

Gärna.

KAPTEN (*sätter sig*).

Jo, pro primo ska ni hjälpa oss öfvertyga Ingrid — *ifall* hon skulle komma på den idén att vilja lämna oss — att hon inte ska tänka på att bilda ett nytt hem. Mormor tycker så bra om henne...

EMY.

Det låter så roligt, när kapten kallar sin svägerska för mormor. Ni är ju nära jämnåriga.

KAPTEN.

Ja, det är en vana vi tog oss, när hon hade sin lilla dotter-dotter här. Och så är det där om pängarna. — Med Ingrid, menar jag. — Hon nekar fortfarande att ta emot arvet efter sin man. Barrockt, hva?

EMY.

Säger Ingrid nej, så menar hon nog också nej.

KAPTEN.

Ja, jag börjar märka det. Det låter minsann så mjukt och framkastadt hur som helst, när hon säger emot, att man tycker en barnunge skulle rå på henne. Jo, jag tackar jag! Åttiotusen kronor är vackra pängar, isynnerhet när man som hon lefver af sitt lilla moderne.

EMY.

Ja, det är opraktiskt.

KAPTEN.

Skulle tro det, skulle tro det! Och så tillbringa sorgåret på resor till! Men säg något? Då skrattar hon och svarar att den, som lifvet inte kan förödmjuka, alltid är rik. Det kallar jag lindrigast sagdt förvända begrepp.

EMY.

Begrepp är väl alltid begrepp, äfven om de är förvända.

KAPTEN.

Ja, det förstås — ni hänger ihop som ler och långhalm, ni! Nå ja, vi är inte där än, och i värsta fall så finns det ju barmhärtighetsinrättningar, ty så ta mig tusan, att vi, hennes rika svågrar, bli de som . . . Men få vi bara er till bundsförvant, fröken Emy, så . . .

EMY.

Jag ska bjuda till.

KAPTEN.

Det var hederligt! Men tyst! Var det inte mormors ringklocka? Hon är inte riktigt rask i dag. Vi måste försöka förströ henne. Herre Gud, att en sådan kvinna som hon ska sitta lam i en länstol!

EMY.

Ja, det är en tung pröfning.

KAPTEN.

Isynnerhet när man tänker på . . . Ack, ett sådant hem de hade, min äldsta bror professorn och hon! Han, ett geni — och hon! Ja, hvad hon var kan jag inte ens säga. Deras hus var det spirituelaste i Stockholm, och hon var själen i allt. Vet fröken Emy, när jag skulle dit, höll jag på att borsta ihjäl både mig och uniformen och aldrig kände jag mig vara fin nog ändå — och blyg var jag som en skolpojke . . .

EMY.

Ja, professorskan är en ovanligt älskvärd kvinna.

KAPTEN (*stött*).

Ovanligt älskvärd! Skulle det falla fröken Emy in att kalla Mont Blanc för ovanligt älskvärd?

EMY (*leende*).

Nej, det skulle det verkligen inte.

KAPTEN.

Ja, lika bra passar epitetet för mormor. Hon är ett Mont Blanc bland kvinnor!

EMY.

Att hon inte bor hos sin gifta dotter?

KAPTEN (*hoppas högt i luften*).

Mormor! Fröken Emy har väl inte hört henne säga något om den saken? Hva? Hvad skulle vi ta oss till utan mormor? Hvad skulle jag göra, om jag inte finge skjuta hennes stol och passa upp på henne, hva? Dessutom lofvade jag bror på hans dödsbädd att . . . (*Torkar sig i pannan.*)

EMY (*lugnande*).

Jag har alls inte hört något — det var bara en enkel fråga.

KAPTEN (*sätter sig igen. Svalkar sig med sin näsduk*).

Ni höll alldeles på att skrämma slag på mig, fröken Emy. (*För att blanda bort sin rörelse*) Förbaskadt trefligt rum det här! Jag kommer aldrig hit in utan att förvåna mig öfver att det här kan vara vårt gamla stela förmak.

EMY.

Ja, Ingrid har smak.

KAPTEN.

Ja, *det* fattades då inte i hennes eget hem heller . . .

EMY.

Nä, hvad var det som fattades då?

KAPTEN (*skrattar*).

Nu förtalade jag mig!

EMY (*lugnt*).

Nej, men förtalade.

KAPTEN (*rnsar upp*).

Fy tusan, fy tusan! Förtalade! Ja, då ska jag också säga hvad det var som fattades. Det fattades, det fattades . . . det fattades ingenting alls.

EMY (*lugnt*).

Ja, så förefaller det mig.

KAPTEN.

Men det är just det värsta, det. Det ska fattas något, eller också vara ett sådant där idealhem som min bror professors. Det var Ingrids förbaskade skyldighet att . . . Med ett ord — om en man inte alltid är som han bör, så är det alltid hustruns fel.

EMY (*lugnt*).

Jag trodde verkligen, att hofrättsrådet Adolphson *var* som han borde?

KAPTEN.

Så för tusan! Det var han med! Gustaf var en hjärtemänniska, en hedersman, som hade kunnat gå i elden för en kamrat och som också gjorde det. Men ser ni, en hustru ska kokettera, göra krumbukter, rycka på betset som en bångstyrig häst. Man ska med ett ord aldrig veta, om man kan styra henne eller inte. Det håller kärleken vid lif. Ingrid var alltid vänlig, alltid glad — hemmet alltid lika väl ordnadt . . .

EMY.

Mycket underliga fel det där.

KAPTEN.

Men svalt var där, förbannadt svalt, och att han sökte kamratlivet, det . . . Punktum!

EMY (*leende*).

Ja, så godt är det.

KAPTEN.

En rasande god idé var det af henne emellertid att efter resan inackordera sig hos oss. Tänk sig, fröken Emy: *inackordera* sig hos oss! (*Skrattar.*) Visst tyckte jag, att hon var litet konstig som sålde rubb och stubb, som om hon haft koleran i huset, men för så godt ändamål, så! Senast i går sa just mormor att . . . Ja, glädje sprider hon, det är visst. Och så kan vi ju ta emot släkt och vänner nu, det vi inte ha kunnat förr. Apropos, är det klart därinne? De unga tu kommer klockan fem. (*Ämnar titta in till höger II.*)

EMY.

Ingen får titta in förr än det är färdigt, har Ingrid sagt.

KAPTEN.

Chefen ska åttlydas! Ja, då komma vi allesammans om en stund då och håller syn. Men jag begriper inte hvar assessorn kan hålla hus! (*Ser på sin klocka.*) Det måtte väl aldrig händt honom något! Oss emellan — han är långt ifrån stark — långt ifrån. *Rycker nervöst i Emys trådnystan.*)

EMY.

Snälla kapten, låt mina sysaker vara i fred.

KAPTEN (*skrattar*).

Jag är ohjälplig! Bara jag sitter, så vipps ska fingrarna . . . (*Ser ut genom fönstret.*) Se där kommer assessorn krypande, Gud ske lof. Är rädd att komma i transpiration, förstås! (*Skrattar.*) Jo, det är en karl, det

där! Jag skulle ha haft honom i ledet bland mina bussar på den tiden, så skulle jag nog ha transpirerat pjåsket ur honom, jag! Men nu ringde mormor bestämdt? Jansson passar då *aldrig* på, den! — (*Rusar ut till höger I. Sticker åter in hufvudet.*) Förtala! Fy tusan, fröken Emy. (*Går.*)

INGRID (*några ögonblick senare från fonden, smärt, ljus, med briljant hy och fina drag, mycket väl klädd i en ljus promenaddräkt. Gör intryck af att vara omkring 25 år. Ifrigt.*)

Hvad är klockan?

EMY.

Strax half fyra, lata fru Ingrid.

INGRID (*lugnad*).

Inte mer! (*Tar af sig hatten.*) Hör du, hvad är det för dato i dag?

EMY.

Den 20 Maj.

INGRID.

Och hvilken dag? (*Kryper bekvämt upp i en soffa och kör en liten skär sidenputa under hufvudet.*)

EMY.

Fredag. Men det där vet du lika bra som jag.

INGRID.

Visst vet jag, men det är så roligt att höra det ändå. Vet du hvar jag varit?

EMY.

Nej.

INGRID.

Hem till dig.

EMY.

Hem till mig?

INGRID.

Och lämnat visitkort. (*Bedjande:*) Hör du, nog är du väl ändå litet nyfiken för en gång skull?

EMY.

Inte en smul . . .

INGRID.

Stadig, Stadig! (*Springer upp, slår för ett ögonblick armarna kring Emys hals, ställer sig sedan framsför henne.* Nå hvad ser du?

EMY.

Hvad jag sett länge: en lycklig kvinna.

INGRID.

Åh, inte bara det — en så djupt tacksam kvinna! (*Hon knäpper för ett ögonblick hårdt ihop sina händer och blir alldeles blek. Sedan i sin vanliga ton:*) Gissa, Stadig! (*Återtar sin plats.*)

EMY.

Att du älskar. Den gåtan har jag löst för länge sedan.

INGRID.

Och ingenting sagt? Det tycker jag om.

EMY.

I vänskap är ord fattigmansmynt. Men som du inte tycks *kunna* tiga längre, så hör jag gärna på. Hvar har du träffat honom?

INGRID.

I fjol i Schweiz. Du kan aldrig tro, så underbar våren är där uppe — så mäktig — inte alls som hos

oss. Jag njöt så oändligt af allting — kanske mest af att vara Ingrid Bertrand igen — men en medveten Ingrid Bertrand — mitt gifta namn hade jag lämnat hemma, med — det andra tunga bagaget. — Och en sådan sol där är, du! En härskaresol, som inte bara värmer, utan rifver upp en ända in i hjärtroten. (*Efter ett litet betänkande:*) Har du någonsin sett, hur man emballerar sydplantor, Emy?

EMY.

Nej.

INGRID.

Jo, först tar man ett skott med friska hjärtblad, sveper in det i bomull, gummar bomullen, så den inte ska trycka, virar så litet bast omkring, binder däromkring ett bandage af trä — och därpå bast igen i oändlighet till dess ett oformligt bylte är färdigt. Det händer ibland att hjärtbladen fryser *ändå* — och då kallas plantan oduglig . . . Ja, det var *det*, det! (*Paus.*) Du känner min ömhet för begreppet sentimentalitet?

EMY.

Ja, den är stor . . .

INGRID.

Det var just hvad jag inbillade mig, att jag höll på att bli där uppe i solljuset. Också beslöt jag att resa min väg från hela härligheten. Och ändå dröjde jag, dröjde som en nyss blifven troende dröjer i en kyrka i hopp att ett under ska ske.

EMY.

Det var då du föll och vrickade din handled?

INGRID.

Ja. Ödet är en god arrangör, när det vill något.

Dagen förut hade jag sett honom komma; brun, stark, spänstig, med sin turistränsel på ryggen. Hade jag då vetat . . . ! Ja, då hade jag nog kysst marken, där han gått fram.

EMY (*med dold oro*).

Du älskar honom för mycket.

INGRID.

Nej — bara mycket.

EMY.

Var han den unge svensken, du skref om en gång?

INGRID (*nickar*).

Vet du, när jag såg de milda, ljusbruna ögonen, som så medlidsamt betraktade mig, jag var nämligen nog romantisk att svimma och han än mer romantisk att finna mig, ja, då var det som om jag sett ett varmt bo öppna sig, dit jag kunde flyga för att finna skydd och hem. Med ett ord, då märkte jag, att lifvet ändå inte emballerat mig så illa som jag hade trott.

EMY (*tvärt*).

Hvarför skilde du dig inte med din man, Ingrid?

INGRID.

Det var ju inte hans fel, att jag tog miste — och när han var så helt nöjd med det goda kamratskapet så . . .

EMY.

Men *du* . . . ?

INGRID.

Jag? Jag tyckte det var för litet att bli olycklig af, och så blef jag inte olycklig, fast på det hela taget

tror jag nästan att det varit bättre. — (*Knäpper ihop händerna bakom hufvudet.*)

EMY.

Men hans pengar, din rättmätiga andel? — Han var ju ändå en god människa och . . .

INGRID.

Jag *kan* inte, Emy; har jag inte delat hans lif, vill jag heller inte dela hans pengar. Punktum för alltid, du! —

EMY (*Går fram till Ingrid. I helt annan ton.*)

Jaså, kisse lilla, du tänker gifta dig?

INGRID.

Det antar jag, men det vet jag inte. —

EMY.

Vet du inte?

INGRID.

Nää!

EMY.

Älskar han dig inte?

INGRID.

Åh . . . ! (*Borrar ned hufvudet i kudden, som hon oförmärkt kysser.*)

EMY (*likgiltigt*).

Hvad har du för skatter i den där kudden?

INGRID (*lika likgiltigt men med en aning af skalkaktighet*).

Bara violer! (*Drömmande:*) Stadig, du! Kan du förstå hur det är möjligt för någon, som känt kärleken, att förneka Gud?

EMY (*med ett litet leende*).

Jag, som aldrig älskat.

INGRID.

Men ser du, det har du ändå — eljes skulle du inte vara en sådan fullödlig människa som du är. (*Klappar Emys hand.*)

EMY (*återtager sitt arbete*).

Men hvad vill det säga att du inte vet?

INGRID.

Han sa mig den kvällen han . . . då . . . när . . . han tog mig i sin famn — att han måste slita sig loss — glömma mig om han kunde — att det var hans plikt.

EMY.

Nåå?

INGRID.

Ja, du känner min tro på samvetets domsrätt, på samvetets *absoluta* domsrätt. Också svarade jag, när jag kunde svara, hvilket allt dröjde en stund, att kände han det som en plikt att lämna mig, så skulle han fylla den. Jag fordrade bara *ett*: sanningen om ett år — och i morgon är året förlidet.

EMY.

Och så har du gått här och strålat hela vintern, som om du burit på en hel, afgjord lycka?!

INGRID.

Det gör jag med. Oss två kan intet skilja!

EMY.

Och du har aldrig tviflat . . . ?

INGRID.

Tviflat? Den konsten kan jag inte, när jag tror.

EMY.

Aldrig skrivvit?

INGRID.

Det var en dum fråga, Emy. Hur skulle han då kunna glömma mig? För öfrigt vet jag inte, hvar han bor, lika litet som han vet, hvar jag bor. Vi talade aldrig om det förflutna — det var som om det aldrig funnits till. Vi skulle träffas om ett år och afgöra ... Det var hela vår enkla öfverenskommelse. Jag är glad jag vet så litet. Jag skulle inte vilja känna mig ha en skynt af band på honom.

EMY.

Du är storartad! Ja, jag menar det inte i någon smickrande bemärkelse. Och om han inte kommer ...

INGRID (*stolt*).

Så är jag än gladare att inte ha något slags band på honom. Men nu ska du få höra en stor hemlighet ... Han är på väg.

EMY.

Hur vet du det?

INGRID (*knackar sig på hjärtat*).

Privattelefon! Jag *känner*, att han är på väg. Hör du, om vi skulle dansa litet, eller plocka ned stjärnorna, eller roa oss på något annat för din ålder passande vis? (*Svänger skrattande på Emys stol*).

EMY (*försöker se ond ut*).

Tala klokt.

INGRID (*stramar upp sig*).

Jaha! Redan för en vecka se'n lämnade jag, enligt aftal, min — d. v. s. din adress på posten. Men *ifall* han skulle komma i dag, hvilket han gör, så sprang jag nyss hem till dig och uppgaf min nuvarande bostad. — Är det klart? — Har du något att anmärka?

EMY (*torrt*).

Ske dig som du tror.

INGRID (*lilet otåligt*).

Jag undrar hvad du inte tviflar på, Emy?

EMY.

Jag tviflar på allt, utom på dig.

INGRID.

Tackar! Men hvarför tviflar du inte på mig?

EMY.

Du duger inte till människa, du. Därför tror jag på dig.

INGRID (*käckt*).

Jag duger tvärtom ovanligt bra — *ovanligt* bra, ska jag säga dig. Men är slöjan färdig, goda, ohyggligt otrefliga, praktiska hjälpreda?

EMY.

Strax.

INGRID.

Jag hinner bestämdt sätta ihop ett par rosetter med.
(*Börjar snabbt sammansätta skära sidenband till rosetter.*)

EMY.

Att du gör dig så mycket besvär för främlingar. De äro ju inte ens släkt?

INGRID (*muntert*).

Så kan de bli. Och så tycker jag de ha ett så vackert namn: Lind! Ingrid Lind, till exempel. Låter inte det ovanligt vackert?

EMY.

Åtminstone inte originelt.

INGRID.

Det tycker jag.

EMY.

Apropos: hvad tror du, att Halfdan kommer att säga, om du gifter dig?

INGRID.

Ja, det blir väl ett väsen. Dumheter!

EMY.

Är det namnet på hans kärlek?

INGRID.

Jag tror inte på obesvarad kärlek. Kärlek och obesvarad? Jag tycker, att de begreppen alldeles döda hvarandra. Kärlek är just något som *är* besvaradt.

EMY (*lugnt*).

Så länge jag minns, har alltid någon varit kär i *dig*.

INGRID.

Åh, *sådant* är inte kärlek. Kärlek är det gränslösa.

EMY.

Jag har ju alltid sagt, att du inte har någon blick för proportioner; du ser för stort, min vän.

INGRID (*rimmar*).

Tackar igen!

EMY (*tankfull*).

Halfdan är ett starkt ämne, men ...

INGRID (*likgiltigt*).

Unga män af hans ålder anse sig ju alltid förpliktade att bli kära i kvinnor äldre än de själfva, det är nog hela historien.

EMY.

Han älskar dig inte på *det* viset. Han älskar dig lidelsefullt; nog för att bli bra, nog för att bli dålig. Men nu måste jag gå upp i min förening igen, och i morgon är jag upptagen hela dagen. Det är alldeles otroligt hvad en ekonomiskt oberoende flicka, som ingenting har att göra, har att göra! Hon är ett slags gratispackåsa, på hvilken alla människor anse sig ha rättighet att lassa så mycket som helst. (*Gör sig i ordning till uppbrott.*)

INGRID (*smeksamt*).

Du, om någon kommer så ... *Tänk*, om kortet inte syns ...

EMY.

Begriper. Jag ska titta hem, innan jag går upp i föreningen. Tack för den här stunden, kisse lilla. Och nu ett praktiskt bonråd på slutet: tvifla litet, är du snäll. Det är så ofantligt nyttigt! (*Nickar vänligt och går i fonden.*)

INGRID (*springer in till höger II med slöjan; kommer strax tillbaka och börjar plocka ihop sysaker m. m.*

KAPTEN (*utanför höger I*).

Får man komma in?

INGRID.

Strax! ... Nu!

Kapten skjuter in en rullstol, i hvilken sitter mormor, en omkring 60 år gammal dam med vackert, blekt ansikte och trött hållning. Hon är rikt klädd i svart siden och äkta spetsar samt har en mycket dyrbar couvrepied, kantad med pälsverk, lagd öfver sina knän.

KAPTEN (*ifrißt*).

Jag tror jag vände litet klumpigt, Enna lilla?
(*Rösten har alltid en mildare klang, då han tilltalar mormor.*)

MORMOR (*vänligt, men trött*).

Visst inte, kära Henning. Ingen hand är säkrare och mildare än din.

KAPTEN (*blir röd af belåtenhet*).

Så du säger! Jaså, Ingrid, allt klart?

INGRID (*gör honnör*).

Gud bevara kapten, allt klart! Men så kärt att få se mormor ...

MORMOR.

Ja, svågrarna glömmar mig aldrig, och då tänkte vi, att du inte häller ...?

INGRID.

Åh — mormor ...

KAPTEN (*som gjort en titt i höger II*).

Tusan så nätt. Titta, Enna! (*Rullar stolen så nära dörren som möjligt.*) Hva?

MORMOR.

Verkligen mycket täckt! Ett riktigt litet kärleksbo. Och så raskt.

KAPTEN (*till Assessorn, som kommer in från höger I*).

Titta, hvad Ingrid gjort af min gamla rustkammare!

ASSESSORN (*liten, blek, färglös, trycker fast pincenezen*).

Cretonne — skärt — blått — hvitt? Mycket ungt — mycket fraicht. Men det var fasligt hvad här drar . . . Ja, var det inte det jag kunde tro! Fönstret på glänt! I Maj! I entresolen till! (*Stoppar en bomullstapp i ena örat och stänger energiskt fönstret.*)

MORMOR (*klappar Ingrids hand*).

Ja, så går det, när man har en Ingrid. Hon förskönar allt (*med en forskande blick*) och förskönas. Ingrid ser ut som en helt ung flicka i dag.

INGRID.

Jag är också en helt ung flicka, mormor.

MORMOR (*med ett fint leende*).

Sedan när?

INGRID (*böjer sig snabbt ned och kysser mormors hand*).

KAPTEN (*som gjort ännu en titt till höger II*).

Ingrid skulle, ta mig tusan, duga till militär! Order i går, klart i dag! Eller hur, Assessorn? (*Sätter sig.*)

ASSESSORN.

Ja ha, ja ha, men det var gräsligt hvad . . . (*Tittar ut i tamburen, till hvilken dörrarne stå öppna.*) Helt enkelt korsdrag! (*Stänger energiskt tamburdörren, stoppar en bomullstapp i andra örat och uppsöker rummets lugnaste vrå.*)

KAPTEN (*gör miner åt Ingrid.
Sedan:*)

Ja, blir nu inte min kära Kurt nöjd, så.

INGRID (*vänder sig blixtnabbt om.
Sedan lugnt:*)

Kurt! Det är ett tämligen ovanligt namn?

KAPTEN.

Inte i den släkten. Där finnes så visst tjugo Kurtar som en. Den här Kurten, det är en riktig hederspojke, brås på far sin, min kära gamla vän. Ja, du känner ju honom, Ingrid? Nej, det var sannt det, ni bodde ju i Jönköping, när han gick igenom Centralen.

INGRID (*andlös.*)

Centralen!? Jag tyckte Henning sa, att *ingeniör* Lind och hans unga fru skulle komma?

KAPTEN.

Ja, han var också ingeniör — men så kastade han om för att kunna gifta sig. Han var så förbaskadt kär, så —. Hva, mormor?

MORMOR.

Ja, så såg det ut.

INGRID (*vårdslöst.*)

Jag antar, att han inte är den enda gymnasten i släkten?

KAPTEN.

Nej då — det är som familjenamnet — nog finns det — om inte tjugo — så bestämdt tio Lind-löjtnanter eller Lind-gymnaster. Granna karlar allesammans och ogifta, ifall du, hm . . .!

INGRID (*drar en suck af lättnad*).

MORMOR.

Det ska bli roligt se hans unga fru. Kurt är en af mina favoriter; man trifs så bra med honom; han skänker en sådan hvila med sin sällsynta friskhet.

KAPTEN.

Född med silfversked i mun, den pojken. Oberoende ställning — en vacker hustru — en präktig liten arfvinge — och ett stort arf i perspektiv. Också är han den enda människa jag hört förklara sig vara fullkomligt lycklig. Eller hur, assessor?

ASSESSORN.

Jag hör inte.

KAPTEN.

Du är ett pjåk till karl!

ASSESSORN (*hoppas högt i luften*).

Pjäk! Därför att jag inte fördrar drag?

KAPTEN (*skrattar bullrande*).

Jag ville bara höra, om du hörde, jag!

INGRID.

Tillåter mormor? (*Går in till höger II med en vas blommor.*)

MORMOR (*med ett svagt försök till skämt*).

Kan ni då aldrig låta bli att gnabbas, gamla karlarna?

ASSESSORN (*med värdighet*).

Jag försäkrar Enna, att det aldrig kan falla mig in att »gnabbas», som Enna säger, men när det jämnt faller min herr bror in att...

KAPTEN.

Ta ta ta ta! Echauffera dig inte, för då blir du sjuk, vet jag. Men hvad tusan nu? En vagn? Kan det redan vara Kurts? (*Rycker upp sin klocka.*) Ja, ta mig... Hvad — Jag menar — Hvar är min hatt? Janson, *Janson!!* Nu är han borta igen, den skurken!... Assessor — skjut in mormor — varligt, hör du, varligt, så springer jag ned och... (*Skyndar ut i fonden. Lämnar tamburdörren öppen.*)

ASSESSORN (*hjäplöst*).

Skulle inte Enna kunna vänta litet? — Jag menar — jag törs verkligen inte — korridoren är ju som en iskällare, jag har redan fått reumatism af allt drag och...

INGRID (*från höger II*).

Hvad står på?

MORMOR.

Åh, det är bara jag, som vill in till mig. De unga tu ha kommit, och du känner min nervositet för främlingar...

INGRID (*glädtigt*).

Det ska snart vara gjordt.

MORMOR.

Orkar du verkligen?

INGRID (*käckt*).

Åh, i dag orkar jag bära mormor om det behöfs!
(*Skjuter varligt ut stolen till höger I.*)

ASSESSORN (*följer efter*).

Det gör mig verkligen ondt, men — Hu! — —
(*Slår upp rockkragen och skyndar förbi mormor och Ingrid ut till höger I.*)

Janson i enkelt, men vackert livré kommer med res-effekter. Litet senare Kapten.

JANSON (*hycklande ödmjukt till Kapten*).

Jag försäkrar, herr Kapten, att jag stod i porten för att just passa på *riktigt* väl och ...

KAPTEN (*tjusad*).

Darra inte, din kruka! Här har du en tvåkrona. (*I fionddörren. Vänligt:)* Stig in, barn! Stig in!

Janson går. Kurt och Maj komma.

KAPTEN.

Egentligen är det här svägerskans område — men det gör ingenting, för en gång. Eljes har ni er egen ingång. Jag begriper bara inte hvar jag gjort af nyckeln? Välkomna emellertid! Hvar tusan ... (*Söker i fickorna. Till Maj:)* Men nog är det svårt med din hufvudvärk, barn. Du måtte väl aldrig få influensan? Den regerar styggt.

KURT.

Visst inte, kära farbror. Majs hufvud kan bara aldrig lära sig fördra järnvägsskakningen. (*Till Maj:)* Hur är det nu?

MAJ (*som har en hvil sjal virad kring hufvudet, ser ynkelig ut*).

Åh, det värker så fasligt, så. Söta Kurt, får jag ett antipyripulver till. (*Sjunker ned på en stol.*)

KURT (*söker i en liten resväska*).

Jag får verkligen be Farbror om ursäkt för vår entrée à la lazarett. Det är eljes inte vår vana. Vi är i vanliga fall fullkomligt oförskämdt friska både Maj och jag. Men jag begriper inte ... (*Söker.*)

MAJ (*jämrande*).

Det finns inte något mer pulver. Jag tog det sista vid ... Aj aj aj!

KAPTEN.

Assessorn har nog, han! Jag ska genast ... (*Åm-
nar skynda ut.*)

KURT.

Tack, farbror, men det behöfs inte. Det finns ju ett apotek alldeles i närheten. (*Tar sin hatt.*) Jag kommer straxt, Maj. (*Skyndar ut i fonden.*)

KAPTEN.

Stig in hit så länge — i ert rum. (*Öppnar dörren till höger II.*)

MAJ.

Åh, så sött! Alldeles som en bon-bonière. Aj!

KAPTEN.

Jag ska be min svägerska ...

MAJ (*jämrande*).

Nej, be ingen! Jag ser ju så ryslig ut, så. Bara jag får sofva litet, blir jag kry igen.

KAPTEN.

Nå, som du vill. — Jag ska emellertid söka reda på er nyckel. Begriper inte ... Vill du ingenting ha? Litet starkt kaffe, till exempel? Hva?

MAJ.

Nej tack — ingenting. Jag vill bara lägga mig.

KAPTEN.

Sof godt då, barn! Hvar tusan kan ...! (*Slår på fickorna, går genom en dörr i tamburen.*)

Halfdan från fonden. Han förefaller nervös och otålig. Läser igen dörren till tamburen.

INGRID (*från höger I, sviken*).

Kors, bara du, Halfdan!

HALFDAN.

Kommer jag för ofta?

INGRID (*ringer. Till Janson, som kommer:*)

Har någon sökt mig?

JANSON.

Nej, ingen alls.

INGRID.

Om någon söker mig, så är jag hemma. Säg också åt kapten, att jag ska ha det nöjet att hälsa på hans gäster vid supén.

JANSON.

Men kaffet ...?

INGRID.

Jag sa: vid supén!

Jansson går.

Ingrid läser i lås dörren till höger II och faller ned portlièren.

HALFDAN.

Du väntar någon?

INGRID.

Ja — kanske.

HALFDAN.

Och hvem?

INGRID.

Med hvad rätt gör du den frågan?

HALFDAN.

Det behöfs således »rätt» för att göra den frågan?
Det är således någon mycket dyrbar person du väntar?

INGRID.

Det är ju möjligt.

HALFDAN (*uppbrusande.*)

Jag vill veta hvem han är!

INGRID (*tugnande.*)

Kära Halfdan . . .

HALFDAN.

Jag vill inte alls vara din »kära Halfdan»!

INGRID (*skrattande.*)

Men det är du ändå. Du är alldeles för mycket
kär, till på köpet.

HALFDAN (*buttert.*)

Det är möjligt.

INGRID.

Det är till och med alldeles säkert. Vet du, du
är alldeles för duktig pojke att kasta bort dig på en
obesvarad passion. Jag är trettiofire år, du tjugofyra.
Tycker du det är reson, det?

HALFDAN (*mulet.*)

Man älskar inte efter dopsedel.

INGRID.

Jo, i allmänhet.

HALFDAN.

Ja, men jag älskar inte dig i allmänhet, jag.

INGRID.

Det önskar jag, att du gjorde. Det börjar att bli tröttsamt det här.

HALFDAN (*bittert*).

Jaså, till och med det.

INGRID (*kamrattligt*).

Se så, häng nu inte upp dig på ord igen. Du vet ju, att jag aldrig är ovänlig, men ...

HALFDAN.

Nej, bära mig åt hur jag vill, illa eller bra, om jag kommer hvar dag eller dröjer tre veckor, så är det alltid samma halfljumma vänlighet. Jag kan inte ens reta dig ...

INGRID.

Det vill säga mycket att kunna reta mig, numera.

HALFDAN.

Och ändå är du en af de själsömtåligaste människor jag känner.

INGRID (*snabbt*).

Hur vet du det?

HALFDAN.

Åh, jag vet allt, som rör dig. Det bevisar ...

INGRID.

Ingenting, tycks det.

HALFDAN.

Se på mig, Ingrid! (*Ingrid lyder. Hest.:*) Kom.

INGRID.

Hvad vill du?

HALFDAN.

Kom, säger jag! (*Drar henne fram till en spegel.*)
Se på dig... Så ser endast den kvinna ut som väntar
den man, hon älskar.

INGRID (*lägger båda händerna på
hans axlar. Mildt:*)

Nå, om så vore, Halfdan?

HALFDAN (*vildt*).

Då dödar du mig!

INGRID (*käckt*).

Nej, pass du, så lätt går det inte att göra en annan
ansvarig för sina egna handlingar. Hvad ska föröfrigt
sådant där dumt prat tjäna till. Älskade du mig verk-
ligt, skulle det naturligtvis aldrig falla dig in att vilja
göra mig ondt. — Men jag är just nu mycket litet i
lynne att kåsera. Rent ut: jag skulle önska få vara en-
sam, om du tillåter.

HALFDAN.

För att drömma om honom?

Ingrid nickar.

HALFDAN.

Du har inte en smul hjärta — inte en smul!
(*Rycker till sig sin hatt.*) Mitt besök gällde för öfrigt inte
dig — inte alls dig, utan farbror assessorn — jag ska
visst inte genera. — Grym är du, grym! (*Rusar ut till
höger I.*)

INGRID (*ropar efter honom*).

Halfdan! Halfdan! Nog vet du, att jag... (*Häjdar
sig. Mumlar:*) Nå, så godt är det...! (*Tar en bok och
försöker läsa, men man ser, att hvarje nerv är spänd i väntan.*)

Kurt från fonden med antipyrimet.

INGRID (*när hon hör hans steg i tamburen.*)

Åh! (*Kastar sig, när han öppnar dörren, i hans famn och ropar jublande.*) Åh du, åh du, åh du!!

KURT.

Du här! Hur kan du vara här? — Men hvad gör det mig, hvarifrån och hur du har kommit! Älskade, åh älskade! Jag har dig åter. (Kysser hennes ögon, händer, hår.) Ändtligen! ändtligen! Jag har lidit så förfärligt, längtat så gränslöst. Hade jag vetat hvar du varit, så hade jag kommit för länge — länge sedan! Och så trodde jag, att jag skulle kunna lefva utan dig. Dumma jag! Jag har inte haft en känsla, inte en tanke, nej inte ens en dröm, som inte varit du. Ibland har jag trott, att jag lyckats döda dig, men så har du smugit dig fram igen, så ljuf, så mjuk, så oemotståndligt stark att . . . Älskade! älskade!

INGRID (*lågt*).

Tala mer.

KURT (*för henne sakta till en soffa*).

Minns du rosorna under lärkträdet, minns du bänken vid fontänen, där jag brukade sköta om din stackars lilla vrickade hand, som led så tåligt och som band oss så fast? Minns du, hur allt var solljus, härlighet och glädje? Ett år! Ett? Nej, hundra. Och nu känns det som om det varit bara ett enda ögonblick se'n dess. Åh, den som finge dö nu!

INGRID.

Vill du dö, älskade?

KURT.

Och om jag ville?

INGRID.

Så följer jag dig.

KURT.

Utan att fråga?

INGRID.

Utan att fråga.

KURT.

Hvad har jag gjort att du skall älska mig så?

INGRID.

Mycket... (*Lägger hufvudet till hans bröst.*) Ingrid är så lycklig! (*Paus.*)

KURT.

Älskade, när jag såg dig ligga utsträckt på marken i din ljusa dräkt och med ditt ljufva, bleka ansikte, var det som om jag sett ett väsen från en helt och hållet annan värld. Jag var rädd att röra vid dig; jag tyckte jag skulle göra dig illa — oskära dig. Och när du slog upp ögonen, dessa underbara ögon med djup utan slut — då darrade jag ända in i själen. Det var *den* du träffat!

INGRID.

Mer — mer...

MAJ (*innanför till höger II*).

Kurt!

Kurt springer upp.

INGRID (*förvånad*).

Hvem ropar?

MAJ (*innanför*).

Kommer du då inte? Mitt hufvud värker så förfärligt så. Kurt då!

INGRID.

Hvem ropar?

KURT (*hårdt*).

Min hustru.

Ingrid sjunker häftigt ihop.

(Paus.)

KURT.

Hör mig.

INGRID (*går med hastiga steg till höger II, lyfter upp portiern och vrider upp låset*).

Stig in!

KURT (*fort och lågt*).

Jag måste få förklara mig — det är min rättighet att få förklara mig — jag kräver det — jag fordrar det. — Jag for tillbaka från Frankfurt för att säga dig allt — men du var redan rest. — Jag ville strida vår kamp ensam, ser du — men det finns saker som man inte *kan* göra ... Gifve Gud, gifve Gud, att jag funnit dig!

Ingrid släpper portiern och går fram på scenen.

MAJ (*gläntar obetydligt på dörren*).

Kurt, hvar är du då? Du är inte snäll alls!

INGRID (*kort*).

Gå in!

Kurt går till höger II, lämnar dörren öppen.

MAJ (*innanför*).

Hvem talar du med?

INGRID (*högt och klart*).

Med Ingrid Adolphson.

MAJ.

Jaså, med vår halfbror hofrättsrådets hustru? (*Skrattar litet.*) Jag är så ledsen — men jag kan rakt inte komma och hälsa — jag mår så illa. — Spill då inte så förfärligt, Kurt! Tack ska du ha. Gå din väg nu, så är du snäll. Ni får gärna prata, om ni bara inte pratar för högt. Jag tror bestämdt, att jag sof litet nyss. Lägg filten öfver fötterna på mig. Tack ...

KURT (*läser igen dörren i dubbelt lås och släpper ned portiern. Går sedan fram till Ingrid. Ödmjukt:*)

Får jag sitta hos dig?

INGRID.

Nej.

KURT.

Du hård!

INGRID (*blixtsnabbt*).

Hård!

KURT.

Jag trodde *du* förstod allt ...! (*Lägre:*) Tror du jag skulle kunna älska *dig*, om jag vore lågsinnad?

INGRID (*kämpar hårdt för att återvinna fattningen. Knäpper ihop händerna, som om det gäller att hålla sig själf uppe*).

Se så! Tala nu fakta.

KURT (*talar fort och lågt*).

Tack vare min mor, min präktiga mor, har jag aldrig fört samma lif som andra unga män. Sport

blef min passion (*lägre*) och mitt läkemedel. — Maj var den första unga flicka, jag kom något närmare tillsammans med. Hon var glad, söt, naturmänniska som jag. Jag trodde jag älskade henne — och jag gjorde det, med de krafter jag då ägde... Och ändå, under hela tiden fanns det någonting i mig som klagade — en torr punkt, som aldrig grönskade. Ibland undrade jag öfver, att det inte var mer att vara lycklig — men jag var ändå säker på att jag var lycklig — fullt säker. Allting som hette känslolif var pjask — det hade också min mor lärt mig — af ömhet. Vi fick en liten flicka — så en gosse. Jag hade också tänkt mig faderskärleken så mycket större — jag hade tänkt mig allting så mycket större. Men jag vet nu: de voro inte den äkta kärlekens barn...! Så dog vår lilla flicka. Maj sörjde mycket. För att förstro henne togo hennes föräldrar och jag henne på en tur till Paris. Den lyckades öfver förmodan. — Jag ville göra en bärgbestigning — Maj ville inte komma med — så for jag ensam till Schweiz. Där träffade jag dig. Jag fick aldrig någon varning — jag förstod inte ens, att det var kärlek jag kände — allt var så olika mot hvad jag förut gifvit det namnet. Så kom den där aftonen på sjön — då jag glömde allt och tog dig i min famn...

INGRID (*stolt*).

Hvarför sa du mig inte sanningen då?

KURT.

Jag hade inga krafter, älskade. Jag ville ha dessa få fattiga minuter, utan afdrag; jag var feg i min kärlek. Och så intalade jag mig, att det var min plikt att under pröfningsåret lida ensam. — Sedan skulle du ju få veta allt — allt — allt! Jag hade tappat min ring.

Då tänkte jag aldrig på det, men sedan! (*Sträcker fram sin vänstra hand.*) Se, den är ännu tom! Den har väntat, den som jag. Hör mer... Jag har gjort allt för att kunna glömma dig. Jag har kastat sten på dig — jag har slagit mig själf i ansiktet. Hör du, jag har *velat* glömma dig...! Glömma! O, min Gud, se hur jag har glömt! (*Öfverhöljer hennes händer med kyssar.*) Du är ju allt i mig som duger.

INGRID.

Hon vet naturligtvis...?

KURT.

Hon vet ingenting.

INGRID (*hastigt*).

Menar du, att hon inte *kämnt* detta i dig? Då älskar hon dig inte!

KURT.

Jo, mer än jag förtjänar. Men Majs uppfostran har i vissa fall gjort henne mindre — ömtålig — än hon nog eljes skulle vara. — Och så har jag skyllet på arbete; och jag har arbetat. Jag trodde, att det skulle hjälpa! Men jag kan inte tänka på allt detta nu — jag kan bara känna, att jag har dig åter. Outsägligt älskade, min kärlek är tusen gånger starkare och bättre än jag själf; också ger jag mig åt den och åt dig med lif och blod, med anda och med själ. Så hjälpe mig Gud! Jag kan inte annat! (*Knäböjer.*) Min hustru!

INGRID.

I morgon...

KURT.

Ett ord, ett enda...

INGRID.

I morgon — i morgon ...

Kurt ser bedjande på henne, går sedan långsamt ut genom fonden.

INGRID.

O, min Gud, min Gud! (*Sjunker ned på knä framför en stol och gömmer ansiktet i händerna.*)

RIDÅ.

AKT II.

Samma dekoration.

Ingrid, iklädd en vit nattrock, fodrad med skärt siden, ligger med hufvudet i Emys knä. På ett bord chokolad, färdig att servera.

INGRID (*reser sig upp*).

Åh, så skönt att ha hvilat litet.

EMY.

Du ser just inte så hvilad ut.

INGRID.

Men jag känner mig hvilad. (*Går fram till fönstret.*)
Kan du säga mig, Emy, hur världen skulle ha sett ut, om judarna inte korsfäst Kristus?

EMY (*som rör till chokoladen*).

Du menar, att den högsta rätt måste komma ur den högsta orätt?

INGRID (*trött*).

Jag vet inte hvad jag menar — i dag — jag bara talar.

EMY.

Kom och drick litet chokolad... att göra sig sjuk tjänar ingenting till.

INGRID.

Jag gör mig inte sjuk. (*Dricker.*) Tack, det smakade bra.

(*Paus.*)

EMY (*lågt*).

För mig vore det ett brott ens att tveka, Ingrid.

INGRID.

Jag vet det. Också tvekar jag inte, fast mitt beslut nog kommer att bli alldeles motsatt ditt.

EMY.

Och du tror verkligen, att *du* duger till att köpa din lycka på en annans bekostnad.

INGRID.

Det hoppas jag säkert. Kan du säga mig, hur det skulle bli, om jag *inte* gjorde det? Jag kan ju aldrig återge henne hvad hon aldrig ägt. Hur skulle det bli? Fast Gud ska veta att...

EMY.

Bli litet mindre olycka, kanske...

INGRID.

Vi är inte födda till olycka du: tvärtom.

EMY.

Men lyckotillgången är så knapp...

INGRID.

Ja, så förfärligt knapp.

EMY.

Därför måste den försaka som *kan* göra det.

INGRID.

Tycker du verkligen inte, att jag försakat nog?...
Tänk dig *det* — vara fastvuxen hos mig och nödgas
röra sig hos henne... Tänk dig *det*!

EMY.

Men hvad hon äger, har hon rätt att få behålla.

INGRID.

Hvad äger hon?

EMY.

Trygghet för sig och gossen.

INGRID.

Kallar du detta för trygghet?

EMY.

Och ditt orubbliga sanningskraf, Ingrid.

INGRID.

Hvad menar du?

EMY.

Du dömer honom inte?

INGRID.

För hvad?

EMY.

I så fall hjälpe oss Gud.

INGRID.

Du förstår inte... han har också tagit miste —
bara tagit miste...

EMY.

Du ser intet fel på honom?

INGRID.

Nej. Har du sett henne?

EMY.

Ja, ett ögonblick i tamburen.

INGRID.

Nåå?

EMY.

Ung och fraiche, det var allt jag hann att se.

(Kort, pinsam paus.)

INGRID *(stutet)*.

Emy, du; det som är rätt för nittionio kan vara orätt för den hundra.

EMY.

Bättre handla orätt mot sig själf än mot andra.

INGRID *(mjukt men fast)*.

Nej.

EMY *(segt)*.

Om alla män, som byta tycken, skulle...

INGRID *(otåligt)*.

Må de byta sina tycken. Det har vi intet att göra med. *Vill* du verkligen, att jag ska vara osann, Emy.

EMY.

Ingenting kan således återhålla dig?

INGRID.

Jo ett; men det kommer aldrig att ske. *(Stiger upp.)*

EMY *(lågt)*.

Det är nog säkrast ändå, du, att korsfästa sig själf.

INGRID *(blixtsnabbt)*.

Och han?

EMY.

Åh, han . . .

INGRID.

Dessutom . . . Det säkraste är inte alltid det rättfärdigaste . . . Det är bara så svårt . . . så förfärligt svårt att . . . (*Läpparna darra och hon borrar åter ned hufvudet i Emys knä.*) Gud i himlen, Emy!

JANSON (*hastigt från höger I*).

Rullstolen är utanför; professorskan vill göra visit!

INGRID (*i dörren. Ansträngdt*).

Så snällt af mormor att göra sig besvär.

MORMOR (*väl inne i rummet*).

Vi är så bortskämda nu med att dagligen se ditt glada anlete, att vi känna oss alldeles bortkomna, när du sviker oss. Ingenting allvarsamt, hoppas jag? Instängd i nära två dygn utan föda . . .? Nej, Janson, gå inte, vi ska strax fara! Ja, du ser verkligen inte rask ut, barn.

INGRID.

Jag är inte sjuk, mormor.

MORMOR.

Men det är inte bra ändå?

INGRID (*lågt*).

Nej, det är inte bra ändå.

MORMOR.

Hm, hm! Du är i goda händer, ser jag. (*Nickar åt Emy.*) Sköt väl om henne, fröken Emy, så hon blir stark igen; det behöfver vi kvinnor vara. Men jag

måste in till mig! Kurt väntar för att visa mig ritningen till sitt stora luftslott, sitt idealinstitut för fattiga, »där själavården ska gå hand i hand med kroppsvården...» och som han ska bygga bara han får sitt arf... (*Ler litet.*) Ja, idéen är ju briljant; han lär ha fått den i Schweiz — måtte han bara orka fullfölja planen... Just *nu* förefaller han mig litet bringad ur jämvikten... han med. (*Till Ingrid.*) Du kommer väl ut till mid-dagen?

INGRID (*trött*).

Nej, mormor, det tror jag inte.

MORMOR.

I så fall får jag väl lof försöka att ersätta dig; fast nog blir ersättningen mycket klen. Seså, Janson! Nej, det var ju santt! Det finns en liten fågelunge därute, som inte har någon frid i sig, förrän hon fått göra din bekantskap. Jag menar Maj, Kurts unga hustru. Jag lofvade fråga, om hon fick komma in en liten stund.

INGRID (*efter en kort tvekan*).

Jag vill gärna göra hennes bekantskap.

MORMOR.

Öppna dörren, Janson, så får jag se.

Janson öppnar dörren till höger I.

MORMOR.

Jo, där är hon ju! (*Ropar.*) Maj, vill du nu hälsa på Ingrid, så kom.

Maj kommer in. Stirrar som bländad på Ingrid.

MORMOR.

Ja, det här är Maj, Kurts lilla hjälp, som blifvit hustru före kvinna och kvinna före mor. Du skulle

höra, efter hvilka velocipedregler hon uppfostrar sin gosse! Men det där är fel, som växer bort med åren. Eljes är hon söt, inte sant? Nu, Janson! *(Nickar vänligt åt de innevarande, när Janson skjuter ut rullstolen.)*

EMY *(lågt)*.

Behöfver du mig, så vet du hvar jag finns. Mitt lif utan dig är just inte mycket värdt. *(Går hastigt i fonden.)*

INGRID *(som betraktat Maj med ett allt uppslukande intresse)*.

Tack, tack — vän! *(Till Maj:)* Vill ni inte sitta ned? *(Skjuter fram en stol. De sätta sig.)*

MAJ.

Förlåt, men är det verkligen ni som är vår halfbrors hustru?

INGRID *(vänligt)*.

Ja, det är jag.

MAJ.

Men ni ser ju lika ung ut som jag!

INGRID *(vänligt)*.

Men jag *är* inte lika ung — det är skillnaden. Tycker ni om fotografier? *(Stiger upp och tar litet nervöst fram sådana.)*

MAJ.

Jo, tack... Med det var rysligt hvad ni är söt — och nattrocken sen! Jag måste få kyssa er! *(Rusar upp. Åmnar omfamna Ingrid.)*

INGRID *(böjer sig snabbt undan)*.

Nej! — Jag menar — jag tycker inte om bruket.

Maj hänger hufvudet och återintar sin plats.

INGRID.

Det här är Marcuskyrkan i Venedig. Fasaden är praktfull, inte santt?

MAJ.

Litet *för* praktfull, tycker jag. Man nästan glömmet kyrkan för grannlåtarna.

INGRID.

Det här är Fra Angelico's beryktade madonna i St. Marcusklostret.

MAJ.

Madonnan är söt, men barnet ser ut som en gubbe. Han behöfver massage! (*Skrattar.*)

INGRID.

Ni är kanske inte road af konst?

MAJ.

Åhjo, men nog tycker jag naturen är bra mycket vackrare. — Eller också ska man inte alls måla som naturen är, utan som man tror det ser ut hos troll och elfvor. Det är också vackert. — Har ni sett Louvren i Paris? Ack!

INGRID.

Ja, jag tror visst, att jag därifrån har — (*Söker bland fotografierna.*)

MAJ.

Nej, jag menade magazin^{et}, jag! (*Ångerfullt.*) Nu sa jag visst en riktig groda, men vackra kläder är då åtminstone inte efterapade, utan uppfunna, de.

INGRID.

Ja, när man är lycklig, så blir nog konst alltid ett secundärt intresse. Och jag antar, att ni är lycklig?

MAJ.

Ja, det är jag visst det — om bara inte Kurt blifvit så allvarsam... Ja, det där borde jag kanske inte säga... Men åt er! Ni ser så rar ut, så. (*Ämnar klappa Ingrid, men häjdar sig.*)

INGRID.

Jaså, er man har blifvit allvarsam?

MAJ.

Cyklar ni?

INGRID.

Nej.

MAJ.

Ja, då kan ni inte förstå heller, *hur* tokigt det är, när en som cyklar inte ens bryr sig om sin velociped? Vi, som inte gjorde annat än dängde på vägarna förut! Inte vill han spela besique heller om kvällarna — och inte läsa högt... Vet *ni* något roligare än när den, man håller af, läser högt för'en? Inte vet jag...

INGRID.

Er man har kanske någon sorg?

MAJ.

Kurre? Nej, han har det väl så bra så! Nej, det är det här otäcka uppfinna. Visst är det bra att han uppfinner, förstås, men inte är det värdt att grubbla hufvudet af sig för det... I vinter har han till och med legat i sitt eget rum... (*Hejdar sig.*) Jag menar, att han har arbetat om nätterna med och att...

INGRID.

Det finns många sorters sorg. Jag har nyss hört från... en väninna, som... Hvad skulle *ni* göra, om *er* man älskade en annan?

MAJ (*öfverlägsel*).

Inte älska de dem inte!

INGRID (*förvirrad*).

Hvilka?

MAJ.

Mysken!

INGRID.

Mysken?

MAJ.

Ja, de begagnar ju alltid mysk, vet jag. Det göra de bara för att förarga hustrurna, säger mamma. Lukten biter in sig i kläderna och så...

INGRID (*med aning af förakt i rösten*).

Vi talar inte alls om samma sak. Jag talar om en stor, lifsingripande kärlek, jag.

MAJ (*spärrar upp ögonen*).

Stor, lifsingripande kärlek? Hvad ska en man med den att göra, när han har sin hustru?

INGRID.

Ni är mycket — ung.

MAJ (*skrattar*).

Ni menar nog dum, men det är jag inte ändå, tror jag. Det är bara så mycket jag inte tänkt på ännu.

INGRID (*ihärdigt*).

Men *om!* Vi kan ju för ett ögonblick antaga, att det verkligen gällde er man. — Hvad skulle ni då göra?

MAJ (*funderar litet*).

Jag fick väl lof att låtsa som det rägnar, kan jag tro, för sådant där rår inte männen för. Det är någon

sjukdom, säger mamma. Så snart de fått en, vill de ha en annan. Och hon vet, hon!

INGRID.

Och i den luften har ni växt upp?

MAJ.

Förlåt, jag hörde inte.

INGRID.

Ja sa, stackars liten...

MAJ.

Mamma? Jo, det vill jag lofva! — Men pappa är ändå så treflig och rar så. Och allra mest treflig och rar är han, när han nyss haft något fuffens för sig; då fick vi alltid presenter — och då...

INGRID.

Men jag har inte fått något svar. — Antag, att han — att er man — inte *vill* bli förlåten — att han lämnade er?

MAJ.

Om han lämnade mig. Det vill jag inte tänka på! — Åh, (*skrattar litet*) hvilket prat det då skulle bli!

INGRID.

Vore *det* det viktigaste?

MAJ.

Nej, naturligtvis inte. (*Tänker.*) Nej, då dog nog jag med, åtminstone först. Men när jag kunde lefva, när min lilla flicka dog, så... För då var det alldeles som om en bit af hjärtat följt med... Men jag begriper inte, hvarför vi ska tala om något, som aldrig

kommer att inträffa! Eller menar ni något? Usch, så dum jag är! Kurre älskar Maj, och Maj älskar Kurre, för visst är han bra rar, om han också är litet otäck ibland. Men vänta, så skall *jag* visa *er* något. (*Springer mot höger II.*) Får jag öppna? (*När Ingrid nickar, går hon in i rummet och kommer strax därpå tillbaka med ett kabinettskort i ram.*) Är han inte präktig att bara vara två år? Om två år till cyklar han, det är jag säker på. Titta så'na ben! Det är ingen gubbe, det där, inte, men så är han inte målad, heller! Är han inte lik Kurt? Men lillan var ändå vackrare. — Hon hade långa, ljusgula lockar, hon — och . . . Men ni! (*Gör en gest, som betecknar att Ingrid gråter.*)

INGRID (*stilla*).

Jag har aldrig haft några barn. (*Återlämnar fotografien.*) Jag är så glad, att ni har honom . . .

MAJ.

Aldrig har jag sett något så sött som ni! Ni är alldeles lik den där madonnan ni visade mig nyss. (*Kryper intill Ingrid.*) Får jag inte säga du? Jag vill så förfärligt gärna, så! Och jag ska vara så snäll, så . .

JANSON (*från fonden*).

Kandidat Halfdanson frågar, om unga fru Lind tar emot.

MAJ (*till Ingrid*).

Det är naturligtvis dig han menar. (*Skalkaktigt:*) Jag säger du, jag!

JANSON.

Nej, han sa: »unga fru Lind».

INGRID.

Salongen står till er disposition.

Ämnar gå.

MAJ.

Nej, söta du, stanna! Jag känner ju inte alls den där herrn, vet jag.

Ingrid tar en bok, men följer i smyg alla Majs rörelser och ord. Maj står.

HALFDAN (*från fonden. Är generad, men kastar sig genast i*).

God dag, Maj! Känner du inte igen mig?
(*Räcker henne handen.*)

MAJ (*långdraget*).

Neej . . .

HALFDAN.

Halfdan Halfdansson! Vi är ju släkt.

MAJ (*lika långdraget*).

Är vi det?

HALFDAN.

Ja, din fars farbror var syssling med min mor.

MAJ.

Ja, då äro vi riktigt släkt då!

HALFDAN.

Dessutom gick jag i Örebro skola.

MAJ (*intresserad*).

Nej, gjorde ni det? Var det er jag skref biljetter till?

HALFDAN.

Nej — det — kan — jag — inte påminna — —
Jo, det var det.

MAJ.

Herre Gud, så tokig man var på den tiden! Jaså, det var ni? Ja, han hette någonting på H, han! Och nu är man gift och mamma och mycket allvarligt har händt. — Jaha då! Roligt att få se dig emellertid, »kusin Halfdan». God dag, du! (*Räcker honom handen.*) Och jag, som alltid önskat mig en Stockholmskusin! Nu skall du minsann få följa mig öfver allt, bjuda på kaffe och glace och bära paketer och . . . (*De sätta sig.*)

HALFDAN.

Du har ju din man?

MAJ (*med näsan i vädret*).

Han har annat att göra.

HALFDAN

På en lustresa?

MAJ.

Nå, än sen då! Hvad har du med det att göra! Han har för öfrigt sett allting och vill vara hos mormor så mycket som möjligt, om du vill vet'at. Titta inte på mig, Ingrid! När jag inte anstränger mig, så talar jag inte vackrare än så här.

HALFDAN.

Är du frisk i dag, Ingrid.

INGRID.

Ja, tack.

HALFDAN.

Jag hörde — när jag kom hit — händelsevis — i går, att du inte var riktigt rask?

MAJ.

Nej, fattiga Ingrid var instängd hela dagen i går för hufvudvärk, alldeles som jag den dagen vi kom.

INGRID (*tugnt*).

Jag hade inte hufvudvärk.

HALFDAN.

Och inte var du instängd heller. Jag såg dig komma ut från katolska kyrkan.

MAJ (*spärrar upp ögonen*).

Är du katolik?

INGRID.

Ja, om hvardagarna. (*Stiger upp.*) Jag får be er om ursäkt, men jag måste klä mig.

Går mot vänster.

MAJ (*bedjande*).

Kommer du inte med oss ut?

INGRID (*vänligt*).

Nej, jag kan inte.

HALFDAN.

Har annat att göra... alldeles som Kurt...

MAJ (*klatschigt*).

Är du kusin med honom med?

Ingrid går.

MAJ.

Är hon inte söt! Hon är så där så man vill bita en bit ur henne och suga på! Ja, du, då klär jag på mig, då, och så följs vi åt ut. Vet du, det här var riktigt roligt, du. Jag kommer strax! (*Går till höger II.*)

Halfdan vänder på böckerna, tittar misstänksamt på några friska, blodröda rosor, som stå i ett glas. Man ser, att han känner något främmande i luften. Sätter sig sedan.

Janson från fonden med ett bref. Ämnar sig in till vänster.

HALFDAN (med spelad likgiltighet).

Hvad är det, Janson?

JANSON.

Ett bref från ingenjör Kurt till fru Ingrid. Det måtte vara något mycket viktigt, för han har då frågat efter henne tio gånger så visst som en.

HALFDAN.

Lägg det där på bordet, Janson, så ska jag lämna fram det, när fru Adolphson kommer ut. Hon vill inte bli störd just nu.

JANSON (*lyder*).

Är inte värdt att pingla på mig på en stund, för jag går på posten. (*Går.*)

Halfdan tar brefvet. Håller upp det mot dagern; lägger det ifrån sig och tar en tidning, men ögonen dragas oupphörligt till brefvet. Slutligen tar han och stoppar det i sin ficka.

MAJ (*i hatt och kappa*).

Se så där ja, nu är jag färdig! Men hvad har du haft för fyr för dig?

HALFDAN (*häftigt*).

Fyr! Hvad menar du?

MAJ.

Att du ser ut som om du hade dåligt samvete. Men det gör ingenting med en sådan där tre kvarts kusin som du. Kom nu!

HALFDAN (*som blifvit blodröd*).

Ska du inte säga adjö till Ingrid först?

MAJ (*utanför Ingrids dörr*).

Adjö — nu går vi på paraden! Så rysligt tråkigt att du inte kan komma med . . .

Halfdan lägger brevet i den bok, som Ingrid läser.

Ingrid kommer omklädd.

MAJ.

Se där är hon, ändå mycket sötare än nyss! Får jag inte kyssa dig nu heller? . . . Nå ja, det går an jag är inte bortskämd med den vanan nu för tiden — (*Suckar litet.*)

INGRID (*vid fönstret*).

Paraden går visst genast.

MAJ.

Halfdan, kom, kom! Vill du inte? Nå, vet du hvad du är lik . . . Jo . . . en snigel med två hus . . .

De gå. Halfdan motvilligt, Maj skrattande och pratande.

Ingrid drar en djup suck af lättnad. Skrifver sedan vid sitt skrifbord ett par rader, som hon kuverterar, samt ringer två gånger,

HULDA (*från höger I*).

Frun befaller?

INGRID.

Var god och lämna det här brevet till ingenjör Lind. Jag tror han är hos professorskan.

Hulda går.

KURT (*några ögonblick senare från samma håll*).

Ändtligen! Ändtligen! Åh, jag har pinats så! (*Ömt.*) Men så trött du ser ut, och så djupa ringar du

har under ögonen? Du har inte sofvit? Det är mitt fel, mitt! O, att *du* ska behöfva lida för min skull! Men hvad, Ingrid, hvad?

INGRID.

Det är din kamp jag har kämpat i natt, Kurt, därför är jag så blek... Du måtte ha lidit ohyggligt. Jag dömer dig hvarken efter hvad du gjort eller efter hvad du bort göra. Jag dömer dig bara efter hvad du inte *kunnat* göra — göra dig fri din kärlek. Förstår du? (*Kurt nickar.*) Kanske hade jag fått krafter att inte älska dig, om jag vetat... jag säger: kanske... (*I annan ton.*) Vet du, man blir så otreflig, när man jämt lefver ensam. Man behöfver någon att trygga sig till; så lär man sig att trygga sig till sig själf — och så blir själfvet till sist en riktig tyrann, som måste vara nöjdt före allt annat. (*Kämpar med sin rörelse. Sedan stadigt.*) Så visst som jag tror på Gud, tror jag att kärlek, som kan bära allt, också har rättighet att lefva hållre än allt. Som jag ser det, har du aldrig varit hennes make — men alla se ju inte lika. För mig blir det ju bara en sorg, men för dig!... Det är så mycket att vara far, Kurt — nästan lika mycket som att vara mor —. Jag har alltid tänkt, trott... att hade man bara ett barn — så gränslöst mycket är det, Kurt, om du också inte ser det ännu. (*Gladare.*) Du kan aldrig tro hvad jag är stark! Man blir det af att ständigt göra hvad man inte vill — och jag har öfvat mig länge med den saken, jag — af idel stridslust, trots och öfverflödig lifskraft. Också är jag mycket stark nu. Ja, så stark, att jag kan bära allt, allt, hör du, utom ett...

KURT.

Och det är?

INGRID.

Tanken att på ett eller annat vis ha bidragit till din olycka.

KURT.

Åh — det! Aldrig, aldrig, älskade!

INGRID (*tar hans hand och lägger sin kind emot*).

Nej, jag är för slö och dum i dag. Jag känner inte hvad du tänker. — Också måste jag få bli klumpig... göra frågor... eller rättare bara en enda fråga... Men först ska du veta — riktigt fullt och säkert veta, att hur du än kommer att svara och handla, så har du gjort mig rik och lycklig för hela mitt lif... Jag kunde ju inte ens lida förut. (*Hejdar sig och drar djupt efter andan. Sedan:*) Det är en så enkel fråga... en så oändligt enkel fråga. (*Slår fullt upp blicken.*) Kan du undvara mig, Kurt?

Kurt vill tala.

INGRID (*ifrigt*).

Sanningen, hela, enkla sanningen. Kan du undvara mig?

KURT (*stadigt*).

Nå väl då, hela, enkla sanningen är att jag inte kan undvara dig, ty utan dig lefver jag inte.

INGRID (*varnande*).

Jag ser mig aldrig tillbaka, när jag en gång summit ut. Till målet ska jag!... Men *det* måste förefalla mig klart och ljust... eljes... Jag är ingen

oerfaren flicka — jag är en ansvarig, mogen kvinna, som dömer för mig själf, bär ansvar själf. Tänk, älskade, tänk!

KURT.

Jag *har* tänkt. Undvara dig! Åh, tusen gånger hellre undvara lifvet! Man andas djupt hos dig, älskade, och man ser vidt. Du gör en dådkraftig och stark — det är din underbara gåfva, och ändå är du så mjuk, så vek, så äkta kvinna. Hur skall jag någonsin kunna bli dig värd? Jag älskar dig så gränslöst! (*Lågt och passionerad.*) Tror du inte jag känner, att *du* aldrig älskat förr, att du har hela din varma, kyska ungdomskärlek kvar? (*Lutar sig öfver henne, fattar hennes hand. Ömt.*) Är du litet lycklig nu — hos mig?

INGRID.

Jag duger inte att vara litet lycklig, du ... (*Sluter ögonen.*) Jag är gränslöst lycklig!

KURT.

Jag har lidit så — jag har längtat så, mina läppar ha törstat så länge. Svalka dem en enda gång, älskade, en enda gång! Det är min äkta, min sanna trolfningsskyss som jag begär.

INGRID.

Ja, den *vill* jag ge dig!

(*En lång kyss.*)

Kapten och Halfdan från fonden.

KAPTEN.

Du är galen, pojke, spritt galen, säger jag! (*Får se Ingrid och Kurt.*) Hä!!!

HALFDAN (*halfvild af raseri*).

Jag sa ju farbror, att jag hade bevis!

INGRID (*till Kurt, som ämnar tala*).

Nej, Kurt, inte något försvar! (*Högt:*) Med hvad rätt tränger ni er oanmälda in i mitt rum?

KAPTEN.

Det är inte vår vana, det vet du, men man får ibland höra saker som ... Är ni galna! Kurt, Ingrid?! Det är, det är, det är ...! (*Får inte fram ett ljud vidare. Rycker af sig halsduken.*)

INGRID.

När Henning blir lugnare, ska vi talas vid.

KAPTEN (*ryter*).

Lugnare! Hvar är min bror, assessorn. Jag vill, att min bror assessorn kommer hit genast.

KURT.

Här — inför henne — är ingen domstol, Henning.

KAPTEN.

Jo, händelsevis! Jag vill, att min bror assessorn kommer hit genast. (*Till Halfdan.*) Gå efter honom, säger jag! Det bör inte genera *dig* att göra betjänt-tjänst!

Halfdan går ursinnig.

KAPTEN.

Min halvbrors hustru — i mitt eget hus — en gift man ...!

KURT.

Ingrid visste inte, att jag var gift, när hon lärde älska mig.

KAPTEN.

Fy, tusan fan!

KURT (*tugnt*).

Det här är något, som farbror Henning inte förstår och framför allt något som farbror Henning inte har rättighet att blanda sig i.

KAPTEN (*till Kurt*).

Ingen rättighet? Joo — både som hennes släktinge, din fars representant — och som hederlig karl har jag rättighet säga dig, att du burit dig åt som en — en äkta lymmel, minst sagdt.

KURT.

Farbror!

INGRID (*tugnande*).

För min skull, Kurt.

Assessorn och Halfdan från höger I.

KAPTEN.

Har du hört, har du hört?!

ASSESSORN.

Hysch, hysch! Visst har jag hört! Men att inte kunna behärska sig bättre! (*Kastar en föraktlig blick på den afslitna halsduken.*) Se efter i tamburen, Halfdan... Tjänstfolket måste väl inte vara inom hörhåll? (*Tittar i dörrarna, när Halfdan inte lyder.*) Det här är saker, som väggarna svettas ut. (*Torkar sig i pannan.*) Högst obehagligt emellertid, högst obehagligt och störande! Men det är naturligtvis inte så farligt... En liten distraktion från Ingrid's sida? (*Väntar, vänd mot Ingrid, på svar.*) Ingrid är ju inte längre ung? (*Väntar på svar.*) Ingrid har varit gift i femton år... (*Väntar på svar.*)

KAPTEN (*knytande på sig halsduken*).

Ja, och det med en hedersman, som nog härvidlag vänder sig i sin graf!

INGRID.

Kurt och jag ha träffats ute; vi älska hvarandra; han har lagt afgörandet i mina händer och jag har afgjort. Om ett år blir jag hans hustru. Ja, det är visst allt, som är nödvändigt säga tills vidare.

KAPTEN (*till Kurt*).

Och din »nuvarande» unga, oskyldiga hustru!

INGRID.

Vänd dig till mig, Henning, med den frågan.

ASSESSORN.

Tiens, tiens, det kommer att bli en ovanligt smutsig skandal, i synnerhet från Ingrids sida. En ung, så godt som nygift man, en förtjusande hustru — ett litet barn — och ingen ursäkt alls annat än kärlek?

INGRID.

Nej, ingen annan ursäkt alls...

ASSESSORN.

Det är mycket litet — ofantligt litet.

KURT.

Hela felet är mitt, om det är något fel begånget, och...

ASSESSORN.

Det kommer ingen att tro.

INGRID (*enkelt*).

Så mycket bättre, Teodor. (*Till Kurt, som ämnar tala.*)
Nej, Kurt, ingenting mer.

ASSESSORN.

Vi kan ju vid lugnare blod ta upp ämnet i morgon — så vida inte jag ligger sjuk innan dess. Sådana här échauffemens är jämt upp det värsta jag kan råka ut för. (*Torkar sig i pannan.*)

INGRID.

I morgon reser jag till Göteborg och sedan vidare utrikes.

KURT.

Och vi resa i afton. Mjuka tjänare. (*Bugar sig stoll och ämnar gå.*)

ASSESSORN (*hoppar högt i luften*).

Nej, nej, för Guds skull! Det går ju inte an! Vi ha ju bjudit hela släkten på er i morgon. — Det blir skandal i förväg... Och ska den här högst deporabla historien verkligen fortsättas — hvilket jag på det bestämdaste nekar att tro — så är väl det allra minsta Henning och jag kan fordra, att inte vårt namn inblandas. Eller hur, Henning?

KAPTEN.

Hvad tusan gör det mot... (*Möter assessorns blick.*)
Ja, det — allra — minsta — vi kan fordra.

INGRID.

Jag ska stanna för Hennings skull till i öfvermorgon.

KURT.

Men inte jag. Jag stannar inte i den mans hus som begagnat det epitet, som farbror begagnat.

KAPTEN.

I så fall tar jag tillbaka mina ord så mycket, att jag säger, att det *ser ut*, som om du burit dig åt som en fördömd lymmel. Sedan beror det på dig själf att slå omkull orden alldeles!

En kort, otålig ringning på tamburdörren.

ASSESSORN.

Hvem är det som kommer så mal à propos?

MAJS (*röst i tamburen*).

Vet Hulda, om unge herr Halfdan...

KAPTEN.

Maj! (*Stridslystet.*) Hon kommer lagom, alldeles lagom! (*Åmnar öppna.*)

ASSESSORN (*rätar ut sig*).

Inte ett ord, Henning. (*Med kraft.*) Jag *vill* det!

MAJ (*utanför*).

Är Halfdan där?

ASSESSORN (*öppnar dörren på glänt*).

Ja, det är han. — Vill inte Maj stiga in? Vi är här allesammans — händelsevis.

MAJ.

Tackar! Men jag är så ond, så jag kan inte komma. — Att glömma något, det kan hvem som helst, men att låta mig stå som ett spektakel utanför ett bod-

fönster i timmar och vänta... det... Säg Halfdan, att vill han mig något, så får han allt be riktigt! (Man hör smällandet af en dörr. Ett par sekunder absolut tystnad.)

ASSESSORN (*hostar till*).

Vi är således öfverens om att anse att ingenting — alls ingenting har inträffat och att Ingrid presiderar vid middagen i morgon som vanligt?

INGRID.

Som vanligt.

ASSESSORN.

Högst störande, *högst* störande! (*Går till höger I.*)

KAPTEN.

Att locka en pojke, du, en gift till! Det är *för* dåligt! (*Går hastigt i fonden.*)

INGRID (*lägger händerna öfver Kurts öron*).

Hör inte, minns inte! De *kan* ju inte förstå.

KURT.

Det är du, som inte bör minnas, inte bör höra. (*Kysser hennes händer och lägger dem öfver sina ögon. Går sedan hastigt i fonden.*)

Ingrid ämnar sig ut till vänster, men nästan slupar på Halfdan, som helt plötsligt reser sig upp ur den länstol, i hvilken han setat hopkrupen.

HALFDAN.

Stanna!

INGRID.

Inte nu, Halfdan. (*Ämnar gå.*)

HALFDAN (*griper fast i hennes klädning*).

Jag *måste* få tala med dig några ord — bara några ord. Jag *måste*!

INGRID (*ser på honom*).

Ge mig två minuter, sedan ska jag höra dig. (*Går in till vänster, kommer inom kort tillbaka. Man ser att hon är dödstrött. Hon talar stående.*) Se så, hvad vill du nu?

HALFDAN.

Slå mig i ansiktet. Nu är jag väl ändå värd en förebräelse!

INGRID.

Jag kastar inte bort stora ord på små saker.

HALFDAN (*häftigt*).

Min heder är ingen liten sak.

INGRID.

Så har du behandlat den. (*Åmnar gå.*)

HALFDAN (*hejdar henne, tuggar orden*).

Du förstår — det kan inte bli af det här. — Du är en hederlig kvinna — och hederliga kvinnor handlar inte på det viset . . .

INGRID.

Jo, ibland. (*Åmnar gå.*)

HALFDAN.

Stanna, vänta . . .! Jag är snart färdig läkare. (*Tvårt.*) Vill du bli min hustru, Ingrid?

INGRID.

Åh, gossen! (*Åmnar gå.*)

HALFDAN.

Svara! (*Med darrande läppar.*) Det vore ändå en hederlig utväg.

INGRID (*stolt*).

Jag behöfver ingen hederlig utväg. (*Öppnar dörren.*)

HALFDAN (*Griper åter fast i hennes klädning.*)

Jag har mer att säga, mycket mer — mycket mer!

INGRID.

Jag orkar inte, Halfdan. Släpp mig!

HALFDAN.

Jaså... Då är det bara att gå på med uselheten, då. (*Tar fram brefvet ur boken.*) Hvad tror du det här är?

INGRID.

Nej, hvad?

HALFDAN.

Ett bref till dig. (*Bryter brefvet.*)

INGRID (*Med återvunnen spänstighet*).

Hvad gör du?

HALFDAN.

Bryter ditt bref och läser det. (*Läser högt:*) »Älskade! Jag *måste* få tala med dig. Kurt.» Det är allt som behöfs. (*Viker ihop brefvet.*)

INGRID (*tar ett språng emot honom*).

Ge mig mitt bref!

HALFDAN (*stoppar brefvet i fickan*).

Nej, kan jag inte mer, så ska jag åtminstone komma dig att blygas. — Jaså, du tänker helt enkelt resa din

väg, du, — fara ifrån — allt som kan såra eller skymfa dig — och sedan ska du — utan vidare — bli lycklig med *honom!* Nej, ansikte mot ansikte med henne ska du stå!

INGRID.

Med hvem?

HALFDAN.

Med hans hustru. (*Går mot höger II.*)

INGRID (*kastar sig framför honom*).
Så rå kan du inte vara!

HALFDAN.

Rå?

INGRID.

Ja, det är rått att ge henne en sådan underrättelse på ett sådant vis. Det får inte ske. Jag förbjuder det!

HALFDAN (*hånande*).

Blödsinnad, *du!*

INGRID (*raskt*).

Ja, just jag. Ge mig brevet, gossen. Det är styggt att ha begått en handling, öfver hvilken man behöfver blygas.

HALFDAN.

Och det säger *du?*

INGRID.

Ja, det säger jag. Jag har lärt mig tukt och behärskning, jag, men det har inte *du*. (*Sätter sig framför dörren.*) Jag går inte härifrån.

HALFDAN.

I så fall väntar jag till i morgon på festen — inför alla!

INGRID.

Och det tror du dig om?

HALFDAN.

Jag kan begå hvilken låghet som helst för att rädda dig ifrån...

INGRID (*stolt*).

Ingen själföfblindelse, du. Vore han *du*, och du han, skulle du inte alls anse mig behöfva räddas. (*Räcker ut handen efter brefvet. Vänligt:*) Så, gossen!

HALFDAN.

Du är rädd!?

INGRID.

Nej, det så litet att... För öfrigt...! (*Öppnar efter ett kort belänkande dörren till höger II och ropar:*) Fru Maj, kan ni komma ut litet? Halfdan vill be om ursäkt. (*Till Halfdan.*) Se så, gör det nu, om du kan. (*Tar ett arbete och sätter sig litet uppåt scenen.*)

Maj långsamt från höger II. Ser stött ut och sätter sig med ryggen vänd mot Halfdan.

HALFDAN (*stammande*).

Jag är — mycket ledsen — jag...

MAJ (*stelt*).

Ja, det kan behöfvas.

HALFDAN.

Jag glömde alldeles af dig. Jag — hade någonting mycket allvarsamt att afhandla med Ingrid om, och så...

MAJ (*intresserad*).

Hvad då för allvarsamt?

HALFDAN.

Jag har bedt Ingrid bli min hustru, men hon har sagt nej.

MAJ (*vänder sig hastigt om*).

Du! Nej, hör du! Inte gifter man sig med pojkar, dem skrifver man bara biljetter till, när man inte något vett har.

HALFDAN.

Jag ville emellertid höra hennes sista ord, höra om hon inte har ångrat sig. Ångrar du dig inte, Ingrid?

INGRID (*lugnt*).

Nej.

HALFDAN.

Af en slump fick jag reda på hvem det är som hon är kär i — ty hon är kär i en annan.

MAJ.

Och så sitter du här och babblar om alltsammans! Har man fått veta något af en slump, så ska man hålla mun. Det tänker åtminstone jag lära mina pojkar, om jag så får tio.

HALFDAN.

Kärlekshistorier är ju alltid så intressanta — och jag har Ingrids lof att berätta den här. Säg, Ingrid, har jag inte? För öfrigt är det ingenting att hålla på: Ingrid gifter sig om ett år.

MAJ (*rusar upp*).

Åh, så förfärligt roligt! Då få vi komma på bröllop.

HALFDAN.

Ja, Kurt har redan lofvat.

INGRID (*reser sig hastigt upp*).

Du är ignobel.

HALFDAN.

Ja, allra minst. Ska jag fortsätta?

INGRID (*återtär sin plats*).

Som du behagar.

HALFDAN (*tar fram brevet*).

Känner du den här stilen, Maj?

MAJ.

Det måste jag väl göra: Kurres stil.

HALFDAN.

Det måste vara ett misstag, ty det är ett kärleksbrev skrivet *i går*. Ja, utanskriften kan du ju läsa själf (*Lämnar Maj brevet*.)

MAJ (*läser högt*).

»Fru Ingrid Adolphson. Tillhanda.»

HALFDAN (*med betoning*).

Jag sa — kärleksbrev.

Ingrid lägger ifrån sig sitt arbete, sliger upp.

MAJ (*blir röd, blir hvit, tummar brevet, men går sedan raskt fram till Ingrid och lägger det framför henne. Sedan med ärlig harm*).

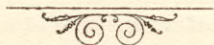
Jag får riktigt be om förlåtelse på hans vägnar! (*Till Halfdan.*) Du är en äkta klumptass du, min nyfunna herr kusin. Ska man skämta, så ska man inte skämta så där fult, för det roar ingen. Förr än jag vill ha dig till kusin längre, så är jag hundra gånger hållre utan. Nu vet du det! (*Går hastigt till höger II.*)

INGRID (*gömmet brevet i sin klädning. Vidrör sedan Halfdans axel med det yttersta af ett finger.*)

Hur känns det att vara så dålig?! (*Går snabbt till vänster.*)

Halfdan sätter sig sedan på Ingrids plats. Läger armarna på bordet och brister i lidelsefull gråt.

RIDÅ.

AKT III.

Samma dekoration.

Några vackra broderier äro utbredda öfver soff- och stolskarmar. Janson städar. Midt emot fönsterrarna är i tamburen dörrar, genom hvilka man ser ett dukadt bord, öppna.

KURT (*från tamburen*).

Janson gör fint?

JANSON.

Ja, vi dricker alltid kaffe härinne, när vi har främande, och värre släkt än vår finns inte. Fröken Amalia räknar dammkornen, men jag tror inte, hon ska få så många att räkna, nu! (*Ser sig belåtet omkring.*)

KURT (*ser i ett album*).

Är fru Adolphson hemma?

JANSON.

Ja, hon är där inne med assessorn. (*Visar med huvudet mot vänster*). Här drog, förstås! (*Flinar.*)

KURT

Med assessorn . . . Hur länge har det samtalet räckt?

JANSON.

En kvart eller så. Men hvad har jag nu att göra?
(Funderar.) Jo . . . Jag får be så mycket om ursäkt, men jag kan rakt inte hålla sällskap längre. (Åmnar läsa till dörrarna.)

KURT.

Nej, låt dörrarna vara, Janson. Jag ska röka en cigarrett i tamburen, medan jag väntar på . . . assessorn.

JANSON.

Jaha, var så god, genera sig inte, herr ingenjör.
(Går in i matsalen.)

ASESSORN (ett par ögonblick senare från vänster. I själfva dörren:)

Det är mycket långt mellan skeden och mun ibland, mycket långt. Vi få väl se! (Träder ut.) Hu! (Står upp rockkragen.) För Guds skull, stäng dörrarna, Janson!

KURT (stänger dörrarna och träder in).

Förlåt, men hvad har farbror sagt Ingrid?

ASESSORN.

Hvad jag ansåg vara min skyldighet. Jag sviker aldrig mina plikter — hur påkostande de än kan vara.

KURT.

Det förefaller föga nobelt att anfälla en kvinna. Farbror har ju mig . . .

ASESSORN (som sett på termometern).

Fjorton grader? Fjorton grader! Jag kan verkligen inte ta lifvet af mig för andra människors skull. Jag är redan hes. (Åmnar gå.)

KURT.

Men Ingrid? Jag måste höra hvad . . .

ASESSORN.

Det är förbannadt obehagligt — *mycket* obehagligt — att lefva »med äran förlustigad», man känner inte en sådan man, förstår du. (*Ser på termometern.*) För er gäller icke de moraliska undantagslagar, som kan anses gälla, — och i verkligheten också gäller — för undantagsnaturer. Dessutom — skandal — — är dum — ty — —

KURT.

Det förefaller mig, att den, som känner undantagskärlek, också har rätt att dömas efter undantagslagar. Men i hvad fall som hälst, får jag på det bestämdaste be både farbror och farbror Henning att vända sig till mig och inte vidare oroa Ingrid.

ASESSORN (*pekar på sin hals och vinkar afvärjande*).

Min plikt — min plikt. Gör alltid min plikt!
(*Går till höger.*)

INGRID (*i samma ögonblick raskt från vänster, iklädd ett stort hvitt förkläde och med en sax i handen. Ropar i tamburdörren, utan att se Kurt.*)

Om blommorna är komna, Janson, så var snäll tag in dem — och så vaserna från matsalen. (*Får se Kurt. Hela ansiktet strålar till. Åh! (Tar ett par steg emot honom, men hejdar sig. I vanlig ton.)*) God morgon, ingeniör Kurt! (*Till Janson, som kommer med blommor och ett par vaser.*) Så där, det är bra, Janson.

Janson går.

KURT (*skyndar fram*).

Min, min! (*Vill omfamna henne. I vanlig ton, när Ingrid gör en afvärjande geste.*) Så förtjusande ni är i den där dräkten. Ni borde aldrig bära annat än hvitt! Men jag trodde inte, att det husliga låg för er? — Nej, jag *kan* inte. Så pinad du ser ut nu igen. Det är assessorn...!

INGRID (*leende*).

Assessorn? Åh nej, så litet pinar mig inte.

KURT (*ser henne i ögonen*).

Och hvar är glädjen? I dag tycks den vara alldeles död?

INGRID (*gladt*).

Nej, den bara hvilar sig litet. Glada människor äro så tröttsamt allvarliga i botten, är de inte? (*Tar hans hand och hvilar sin kind ett ögonblick däremot. Sedan käckt:*) Men jag ska nog hålla den vid lif, allmän egendom får inte förskingras!

KURT.

Min präktiga, min modiga flicka! Och så tackade jag dig inte ens i går. Men nu tackar jag dig! (*Ömt:*) Finns det någon, som har en noblare framtid att se emot än jag? (*Vill draga henne intill sig.*)

INGRID (*böjer sig smidigt undan*).

Man ska hålla en gjord öfverenskommelse, ingenior Kurt.

KURT (*mulet*).

Jag har inte gått in på någon öfverenskommelse.

INGRID.

Inte behöfs det väl ord till allt... I dag är inte i går —. (*Med en djup blick.*) Om ett år!

KURT (*fortfarande mulen*).

Men vi måste väl ändå talas vid om allt?

INGRID.

Skrifva är bättre — För öfrigt — inte här. Vill ni ha en ros för ert knapphål, ingenjör Kurt?

KURT.

Vill *ni*?

INGRID (*mjukt*).

Ja, vill ni? Vill ni?

Kurt skakar på hufvudet och går hastigt till höger II.

Ingrid springer efter honom med en ros, men hejdar sig och återvänder till sitt arbete. Sätter sedan ut den färdigordnade vasen i tamburen, där hon stöter ihop med Maj, som kommer från matsalen.

MAJ (*går långsamt och ser slagen ut*).

God morgon, eller rättare god förmiddag, Ingrid. Får lilla småstadsflickan komma in?

INGRID (*börjar ordna den andra vasen*).

Naturligtvis.

MAJ (*flanerar in, sätter sig på en soffkarm nära Ingrid och ser sig omkring*).

Så fina broderier! I dag är allt fint framme! Så rysligt mycket silfver i matsalen, så!

INGRID.

Ja, inte sannt. I ett så gammalt hus — och så rikt — är det naturligt att...

MAJ.

Hvad du ordnar blommorna vackert!

INGRID (*leende*).

Det vore litet svårt att *inte* ordna dem vackert-
Blommor ordna sig själfva.

Paus.

MAJ.

Brukar du tänka ofta du, Ingrid?

INGRID.

Ja, jag har den ovanan.

MAJ.

Bra mycket trefligare att låta bli. Man får bara så
ondt i hufvudet, och inte blir man något klokare för
det. Jag tycker att om man inte kan förstå *allt*, jag
menar om det är något man grubblar på — så är det
så godt att inte förstå något alls, för eljes kan man
döma både dumt och orättvist.

INGRID.

Få tänker så storsinnadt.

MAJ.

Inte är jag storsinnad, inte. Men kanske jag kan
bli, om någon vill lära mig. Pappa sa alltid, att jag
var den mest uppfostringsbara af barnen. (*Bjuder till att
skratta.*) I natt har jag tänkt, Ingrid.

INGRID (*vänligt*).

Såå... Nä, hvad har liten fru Maj tänkt då?

MAJ (*makar sig närmare*).

Joo — att —. Det förstås, att det inte alls var
sannt det där — stygga, som Halfdan sa i går —inte
alls sannt. Men *om!*

INGRID.

Nåå? Men om? Hvad då?

MAJ.

Jo, då — då skulle — jag förlåta honom *riktigt*, därför att du är så förfärligt söt. (*Faller Ingrid om halsen och talar snyftande.*)

INGRID (*gör ett snabbt, oöfverlagdt försök att komma loss.*)

Släpp mig!

MAJ (*utan att höra.*)

Så förfärligt söt — och så för det där — du sa i går ...

INGRID (*försöker att varligt lyfta Majs hufvud från sitt bröst. Lugnt.*)

Hvad sa jag i går?

MAJ (*borrar ned hufvudet igen.*)

Joo — det där — om — gossen! Jag har ju haft två — jag — Du har haft — ingenting — du och — inte måtte din man heller — Ja — gamla Maja vet nog hon —! Inte skulle jag bry mig om mig, inte, om jag kunde få dig —. Hvarför skulle då Kurt...? fast det förstås det — inte menar jag honom, inte. Och inte skulle jag hålla honom kvar, heller — för — om han fick det bättre, så —. Fast visst — vore det mycket svårt i början — Men det är naturligtvis inte sannt — inte *alls* tror jag det är sannt!

Ingrid stryker tillbaka Majs hår och ser henne forskande i ögonen.

MAJ (*torkar tårarna.*)

Ja, det var bara det där jag ville säga. Nu tror jag allt, att jag går ut och handlar litet. Det finns

inte något bättre, när man är ledsen, än att titta i bodfönster, där får man gråta så bra i fred. Det lärde jag mig, när lillan dog, fast folk trodde att jag bara roade mig.

INGRID (*enkelt*).

Vill *du* nu låta mig kyssa *dig*, Maj?

Maj slår armarna kring Ingrid's hals.

INGRID (*kysser henne på pannan*).

Se så, gå nu, är du snäll. (*För henne sakta mot dörren. Omfamnar åter Maj.*) Tack!

Maj går långsamt genom tamburen.

INGRID (*flyttar ut den andra vasen. Talar till Janson, som är osynlig*).

Nu är blommorna färdiga, Janson. Glöm inte, att fröken Amalia ska ha socker till sitt rödvin samt att det ska serveras af det grekiska vinet redan till fågeln. Lämna också tamburdörren på glänt i tid — och — och — ingenting mer. *Läser igen dörren. Står ett par ögonblick försjunken i djupa tankar, rycker sedan upp sig med våld och går med trötta steg ut till vänster.*

Scenen står tom några ögonblick.

Kapten och mormor från höger I. Mormor går med hastiga, ehuru litet vacklande steg och har ett öppet bref i handen. Kapten är utom sig.

KAPTEN.

Herre Gud, Enna, du skrämmer slag på mig, slag! Sätt dig, för Guds skull, sätt dig. Enna går, Enna springer!

MORMOR (*sätter sig*).

Jag behöfde en stöt för att komma på fötter och den har jag fått nu.

KAPTEN.

Enna . . . Herre Gud, att inte min bror professorn lefver. Enna går . . . ensam — ensam . . . Enna! (*För-
mår af rörelse inte att få fram ett ljud vidare. Snyter sig
bullrande.*)

MORMOR.

Ja, ja — kära Henning, det där få vi tala om sedan.
Men nu vill jag tala vid Ingrid genast — genast, hör du.

KAPTEN.

Ingrid? Vet du — och *hur* vet du?

Mormor lämnar kapten brevet.

KAPTEN.

Från assessorn? Nej, jag kan inte läsa, allt går
rundt. Herre Gud, Enna! — Och jag som just ville
hålla det doldt för dig — just för dig.

MORMOR.

Assessorn såg djupare. Kanske har jag något att
säga som — det vet man inte. Men hvar är Ingrid?

KAPTEN.

Kanske i sin sängkammare och klär om sig. Ska
jag knacka på? Vill du verkligen?

MORMOR.

Knacka, är du snäll.

KAPTEN (*går mot vänster, men åter-
vänder. Nästan blygt.*)

Kära Enna lilla, nu, när du går — så lämnar du
oss väl inte?

MORMOR.

Aldrig, kära Henning, aldrig. Var lugn! (*Räcker*

honom handen, som kapten tafalt kysser.) Hvem kan väl vara trofastare och kärleksfullare än du — än ni.

KAPTEN (*knackar på dörren till vänster*).

Är du inne, Ingrid?

INGRID.

Ja. Hvad är det?

KAPTEN.

Mormor är här och vill tala med dig. — Genast, om det går an.

INGRID (*trött i tonen*).

Jag kommer om ett ögonblick.

KAPTEN (*till mormor*).

Jag väntar utanför med rullstolen. Upprör dig bara inte, Enna, det är viktigare än allt, än *allt*, hör du. Professorns hustru går! Ja, nu bryr jag mig inte om något — inte om något mer på hela jorden! (*Går till höger I.*)

Ingrid kommer efter några ögonblick från vänster. Har till sin ljusa dräkt lagt en fichy af hvita spetsar samt en bröstbukett af matt skära rosor. Studsar när hon får se mormor.

INGRID.

Mormor i soffan — och inte rullstolen bredvid?

MORMOR.

Ja, jag fick höra något, som för ett ögonblick kom mig att *glömma* — och då kunde jag gå. — Kom och sätt dig här bredvid mig, Ingrid, vill du inte det? (*Ingrid lyder.*) Jag vill ingenting veta, ingenting fråga. Jag vill bara berätta dig en annan kvinnas lefnadssaga

— en kvinnas, som en gång stod på den skiljeväg, där du nu står. Hon var gift — olyckligt, han lyckligt, som det heter. Hans hustru nekade först skilsmessa — men när hon såg, att det var fråga om en djup lifskärlek, gaf hon vika. De hade aldrig bedragit henne, bedrägerier var det lägsta de visste, — och hon var en god och rättvis kvinna. Inom kort lefde de i en krets, där ingenting påminde om det gamla. De voro ju mycket rika och då förlåter världen så lätt . . . och mannens begåfning dessutom sådan, att den måste slå igenom hvar som hälst.

INGRID.

Och hon var lycklig?

MORMOR.

Ja, så lycklig, som väl aldrig någon kvinna varit det före henne, men ett fanns: ångesten att han skulle sakna det förflutna. — Hon vågade aldrig hvila ut i sin kärlek, som andra kvinnor. Var han allvarsam, blef hon rädd; var han borta, låg hon i fönstret och spejade för att på själfva hans gång kunna se, om han mött någon eller något, som kunnat påminna om *henne*. — När ett barn blef födt, vågade hon knappt känna någon moderskärlek af fruktan, att hon då inte skulle kunna ersätta honom allt. Men straffet kom. Ju mindre hon gaf sig lof att älska det barn hon ägde, ju djupare saknade hon det barn hon förlorat — men om *det* talade hon aldrig . . .! Så kom dödsbudet. Hans hustru var död. — Han sa ingenting — men jag såg, att han åter började grubbla på hvad som varit hans rätt och hvad som varit hans plikt — den gamla frågan. Han var en känslig natur med så djupa rötter. — Hans hår

grånade. Han blef böjd och dyster, men jag, jag blef glad. Jag skrattade, när jag lade mig, jag skrattade, när jag steg upp. I vårt hus uppfördes charader, sällskapsspektakler och gjordes musik — det förströdde honom — ibland. Det var *jag* som ville roa mig! Han kallade mig sin »sjungande trast» — och jag sjöng, fast jag förtvillade, när jag såg, hur trött draget kring den vackra munnen blef. Det kan ju hända, att hela hans förändring var årens naturliga verk, men för mig kändes den onaturlig — som något hvilket var *mitt* fel. Så fick jag höra, att min äldsta flicka skulle gifta sig. Bröllopsdagen smög jag mig till att se henne genom fönstret. Sedan grät jag i timmar. Åh, så jag grät i mörket där ute på gatan! — När jag kom hem, skrattade jag igen, men nu hörde han något skärande i skrattet, och från den dagen vaktade han på min glädje lika ifrigt som jag vaktade på hans sorg. — När den sista långa sjukdomen kom, och jag fick vara allt för honom, när han aldrig varit större, kärleksfullare och ömmare, torterades jag ändå af en aldrig släppande fruktan, att jag i dödsminuten skulle få höra *hennes* namn i stället för mitt — men den smärtan blef mig, Gud ske lof, besparad . . . eljes! Men spänningen hade varit för stark. I samma ögonblick de så öfver allt älskade ögonen slöto sig för alltid, föll jag som en liflös massa till golfvet. Det har kännits som om jag aldrig skulle orka resa mig mer. Jag har inte ens orkat annat än ytligt deltaga i hans flickas lycka som hustru och mor, — och för glädje har jag fått en fasa som . . .! Också har jag stannat här, där ingen annan glädje funnits än den två goda människor känt och känna öfver att kunna skydda en gammal trött och utsliten kvinna.

INGRID (*halkar ned på knä och gömmer ansiktet i mormors klädning*).

Åh, mormor, att du velat ge mig allt detta. Jag är så tacksam, så tacksam!

MORMOR (*stryker henne öfver håret*).

Det är väl lidandets solskenssida, detta, att vi nog aldrig lida bara till gagn för oss själfva. — Men en fråga vill jag göra, en enda. Är du säker på, att hvad du gör är till Kurts lycka?

INGRID (*nästan leende*).

Vore jag inte säker på *det* så ...! Tror du jag älskar honom illa, mormor?

MORMOR (*tankfull*).

Det är besynnerligt, men kärleken kan locka fram mycket, som ligger fördoldt för andra. Jag har lärt känna Kurt som en god, rättskaffens älskvärd människa, med varma känslor och osammansatta, bestämdt konventionela hedersbegrepp. För att handla som han nu gör, måtte han endera vara en mycket djupare eller en mycket yttligare natur än jag hade trott, eller också ...

INGRID (*springer upp*).

Eller också ...

MORMOR.

Handla under inflytelse af en exaltation, som ...

INGRID.

Som hvad ...?

MORMOR.

En exaltation måste ju lägga sig, det ligger i känslans natur. — Och *då* ...

INGRID (*lidelsefullt*).

Ska du också pina mig, mormor! Vet du, hur jag legat på knä och bedt Gud att få känna kärleken? Jag älskar honom så gränslöst, jag älskar kärleken så gränslöst. Han är allt jag äger, ägt och kommer att äga. Eljes får man ju ta miste och rätta, men nu, när det gäller mer än framgång, mer än lifvet, mer än allt — då får man inte rätta! — Jag har fått honom af Gud. Han är min, min! Jag kan inte undvara honom, *vill* inte undvara honom. Säg det bara inte!

MORMOR (*mildt*).

Jag säger det håller inte. Jag vill inte ens ta ansvaret på mig för ett råd. Men jag känner också dig — om också inte mycket, ty du är en vimpelprydd jakt på stora djup, min dotter, men ändå tillräckligt för att veta, att din lycka måste ha rot i Kurts *hela* lycka eljes . . .

INGRID.

Man tvekar inte om det högsta, mormor.

MORMOR.

Har du hört Kurt i klara ord säga, att han delar din uppfattning, din *riktiga* uppfattning om den stora kärleken?

INGRID (*tänker ett ögonblick*).

Tror mormor, att han eljes inte skulle ha lyckats göra sig fri från sin känsla för mig?

MORMOR.

Det var en motfråga, inte ett svar. (*Lätt.*) De flesta män bli lyckligare med en hustru, som de kan utveckla, än med en hustru, som utvecklar dem.

INGRID (*enkelt*).

I så fall kommer Kurt att bli lycklig med mig, mormor.

MORMOR (*skakar på hufvudet*).

Kurt har alltid förefallit mig skapad just för den art af lycka Maj kan ge. — Men jag kan ta miste. Ingen känner så fint, så djupt och säkert som en kvinna, som älskar. Men ett är visst: för att göra hvad vi gjorde och hvad ni ämnar göra, måste man ha en levande förnimmelse af, att det är nog att stå under Guds dom och att man kan undvara människors. Är du säker, att ni ha den förnimmelsen *båda* — då är ju allt godt eller blir åtminstone allt godt, men —. Nu vill jag inte trötta dig längre! Jag känner mig dessutom trött själf. (*Reser sig upp och omfamnar varmt Ingrid.*) Gud skydde dig och din vackra kärlek, mitt barn! Hur du än väljer, får du en törnestig att gå.

INGRID (*med en liten skakning på hufvudet*).

Aldrig med honom, mormor! (*Kysser mormors hand.*) Men sitt så länge. (*Skjuter en pall under mormors fötter, en kudde under hennes hufvud och ringer.*) Måtte nu mormor bara inte bli sjuk af allt det här . . .

KAPTEN (*ögonblickligen från höger I*).

Hur är det, hur är det?

MORMOR.

Alldeles bra — tack. (*Sjunker utmattad tillbaka och sluter ögonen.*)

KAPTEN.

Jag ska strax ta in rullstolen.

INGRID (*hejdar honom. Lågt*).

Ett ord, Henning. Kände du din brors historia?

KAPTEN (*förvånad*).

Ja, naturligtvis.

INGRID.

Och så blygdes du inte att . . . ! (*Biter sig i läppen.*)

KAPTEN.

En sådan man som *han* och en sådan kvinna som *Enna*? Det är skillnad det, skulle jag tro.

INGRID (*med återvunnen behärskning*).

Åh ja, det är ju alltid en skillnad.

Kapten öppnar dörrarna för att skjuta in stolen.

MORMOR (*vaknar upp ur sin domning*).

Nej, Henning, låt stolen vara. Jag vill försöka gå. Det är sådan högtid att åtminstone med sin kropp åter tillhöra de levande. (*Går sakta mot dörren stödd af kapten. Omfamnar på själfva tröskeln ännu en gång varmt Ingrid, hvarefter dörren faller igen.*)

Ingrid går ett par slag upp och ned. Stannar emellanåt och grubblar. Man ser, att hon är oroad.

JANSON (*från fonden torkande på ett glas*).

Frun befäller?

INGRID.

Jag? Ingenting.

JANSON.

De ringde ju! (*Ämnar gå.*)

INGRID.

Ja — ja — jag minns! Vänta, Janson! Hvar är unga fru Lind?

JANSON.

Ute och handlar. Jag tog mig friheten påminna om middagen, men då sa hon, att hon alltid hann slänga af till Lejas ett tag. Hon är så treflig så! På de tolf år, jag varit här, har jag då aldrig sett någon, som så behagat mig.

INGRID.

Och assessorn?

JANSON.

Hos sig och dricker varm Emser och mjölk. Han är så förfärligt förkyld, så! (*Fnittrar.*) Men till middan kommer han.

INGRID.

Och kapten?

JANSON.

Tappar vin.

INGRID.

Och ingenjör Kurt?

JANSON.

På soffan i kaptens rum. Har hufvudvärk. Jag var nyss in med sodavatten.

INGRID.

Fråga honom, om han vill vara god stiga hit in på några ögonblick. Jag vill gärna tala med honom, om det är möjligt.

JANSON.

Ska ske. (*Går mot dörren.*)

INGRID.

Och håll dörrarna till matsalen väl stängda, så att inte slamret från dukningen tränger hit in. För öfrigt tar jag inte emot *någon*.

JANSON.

Begrips. Så här strax före middagen. Men herr Halfdan ger sig väl inte, som vanligt, kan jag tro.

INGRID (*tankspridd*).

Han kommer nog inte. Ja, det var allt, Janson.

Janson går.

Ingrid går ett par slag upp och ned. Speglar sig, gnuggar sina kinder. Läser sedan med dubbla slag igen de båda dörrarna till höger.

KURT (*från fonden med hatten i hand. Ceremoniöst:*)

Ni vill tala med mig?

INGRID (*smyger sig intill honom*).

Nej, *du* vill tala med dig. Jag har ånkrat mig. Full af nycker och kvinnosvaghet, ser du.

KURT (*drar henne strålande intill sig*).

Gud signe din svaghet, Ingrid. Den är din förnämsta styrka. Du gjorde mig så ondt nyss.

INGRID.

Vi ska tala om allt — som du ville. Du hade rätt... Vi ha talat för litet och det är bättre det sker i tid.

KURT.

Jaså, du är *riktigt* söt? Ja, då ska du också få den här. (*Tar fram ur sin bröstficka en stor violbukett, insvept i silkespapper.*) Vet du, hur jag har »plockat» den här?

INGRID.

Nej.

KURT.

Jo, tidigt i morse började jag att springa den ena blomsterbutiken in och den andra ut. På hvarst ställe köpte jag en knippa, valde ut de vackraste och kastade bort de andra. På det viset tyckte jag, att det inte längre blef en köpt bukett utan en — lik de andra.

INGRID.

Tack! (*Gömmar buketten i sin fichy.*)

De sätta sig.

INGRID.

Kan du glömma allt omkring dig nu?

KURT.

Det tycker jag inte att du behöfver fråga. När jag är hos dig, så glömmar jag så absolut allt, att —. Att bara få sitta så här bredvid dig, känna dig, inandas dig, är en lycka så oändlig, att den nästan gör ondt. Men säg ingenting klokt än på en lång, lång stund, är du snäll. Jag hör ändå bara din röst. Den smeker mig som en ljum vårvind.

INGRID (*lägger sakta Kurts hufvud på sin arm*).

Är Ingrids arm mjuk?

KURT.

Mjuk och stark som du själf! Och jag som kände mig så olycklig nyss. Jag ska aldrig känna mig olycklig mer. — Aldrig mer! Mitt hufvud har varit som bly hela morgonen. Jag har nästan trott, att jag skulle bli sjuk, och nu känns det, som om jag aldrig skulle kunna bli sjuk mer.

INGRID (*far orolig med handen öfver hans panna*).

Den är varm — mycket varm!

KURT.

Nej, den är sval. Nu är det bara hjärtat, som är varmt. Hvilket förtjusande »omslag»! (*Kysser hennes arm.*)

(*Paus.*)

INGRID.

Ge mig din tanke nu, Kurt.

KURT.

Jag har ingen tanke, älskade, att ge, jag tänker inte, jag bara känner.

INGRID.

Nå, hvad känner du då?

KURT.

Att jag just nu är den absolut lyckligaste människa på hela jorden.

INGRID.

Och om tankarna kommer...?

KURT.

Så jagar jag bort dem.

INGRID.

Och om det inte går?

KURT.

Ja, då får jag bära dem.

INGRID (*rycker till*).

Man bär bara bördor, Kurt.

KURT (*klagande*).

Jag bad dig ju att inte säga något klokt just nu.

INGRID (*mildt*).

Men vi måste ändå tala klokt.

KURT (*härmar Ingrid nyss*).

»Bättre skriva — och för öfrigt — inte här!»

INGRID.

Hvad tror du till exempel, att din mor, som du älskade så högt, skulle ha sagt, om — allt?

KURT (*drömmnde*).

Mor! Hon visste bara om *en* slags heder, hon: den att hålla sitt gifna ord.

INGRID.

Kurt!

KURT.

Älskade, förstå mig rätt! Jag begår hellre hvad om hälst än skils från dig.

INGRID (*lågt*).

Man begår bara synd eller brott, Kurt...

KURT (*klagande*).

Jo, man begår också dumheter, och nu begick jag en. Men hvarför ska du också narra mig tala, när jag har det så härligt... Jag *kan* inte tänka något förståndigt nu.

INGRID (*mildt*).

Du *måste*!

KURT.

Nåväl då! — Ser du, älskade, du ser öfver hufvudet på folk, du. Du *kan* inte annat — du har växt

så hög. Men jag ser dem i ansiktet, jag. — Och när man då får se ett sådant uttryck, som jag såg hos farbror Henning i går — ja, då känns det allt, som om man begått något — och som om man skulle vilja begå något än värre. Det var bara det... Är du nöjd nu?... (*Sluter ögonen och dåsar till.*) Vet du, hvar jag nu är?

INGRID.

Nej.

KURT.

På Jakobs stege. Hela himlen öppnar sig. Att man *kan* känna något så oändligt vackert!

INGRID (*med en darrning på rösten.*)

Om du nu skulle föreställa dig, att du vore en rättrogen katolik, Kurt — och jag din biktfar — att du hade syndat och behöfde absolution... Hvad skulle du då säga?

KURT.

Vördade hälgon, fader, menar jag, jag älskar, mer än ord kan uttrycka, den ljufvaste kvinna på jorden, men jag anklagar mig ändå att inte älska henne nog, därför att man inte *kan* älska henne nog.

INGRID (*glömmer sin roll.*)

Och du känner ingen tvekan?

KURT.

Ingen tvekan.

INGRID.

Aldrig?

KURT (*betänker sig litet. Reser sig sedan upp*).

Ja, jag vill bikta — på allvar. Det var en god idé. Det har i bland brännt i mig, att jag bedrar dig utan att vilja det, att du tror mig större och vidsyntare än jag är. Hör nu! (*Halkar ner på knä.*) Älska dig högre än jag kan ingen göra, och att jag kommer att älska dig, så länge det finns en droppe blod i mig, det vet jag med. När jag är hos dig, då ser jag stort och vidt som du — då vet jag, att hälgdagskärlek är lifvets vackraste gudstjänst. — Känner du igen orden? Men jag är inte alltid hos dig, älskade, och då krymper jag ihop. *Du* har fått många gåfvor, du. Jag har bara fått en, jag: min tarfliga hvardagsheder. På den har ännu ingen tviflat — det har varit *mitt* enda plus, och att afsäga sig *den*...! Men så kall din hand blir?

INGRID.

Ja, jag fryser litet, men fortsatt bikten.

KURT.

Vill du inte värma dig hos mig? (*Sätter sig bredvid Ingrid och drar henne beskyddande intill sig.*) Har du det varmt och skönt nu, älskade?

INGRID.

Mycket varmt och skönt... men fortsatt...

KURT (*glädtigt*).

Åh, Gud ske lof, det är inte mycket att tillägga nu. Snart får jag ju alltid vara hos dig — och då!... O, då! — Du ska få se, så jag ska växa!

INGRID.

Och när du tänker på Maj?

KURT.

Jag tänker aldrig på henne — jag kan inte. I vintras, när jag försökte afväga, se klart, döma, såg jag bara dig, hörde bara dig, kände bara dig — som nu. Du är ju blifven hela lifvet för mig!

INGRID.

Men försök att tänka — försök *nu*.

KURT.

Nå väl, då skulle jag önska, att hon vore litet mindre omisstänksam, litet mindre grofkänslig, om du så vill; nu är det som att slå ett barn.

INGRID (*sakta*).

Det är en stygg känsla.

KURT.

Ja, ibland. Och ändå är jag så förunderligt lycklig och så jublande tacksam. Det är som om en stor, varm flod fattade mig och helt sakta förde mig till ett nytt, härligt land, där jag ska bli en helt ny, en bättre, en större Kurt, där jag skall bli *din* Kurt! Och så sluter jag ögonen så här (*sluter ögonen*) för allt, och låter den varma floden bära mig. — (*Kort paus.*) Ser du, jag gör mer än du.

INGRID.

Hvad menar du?

KURT.

Jo, ser du, *du* gör hvad du tycker är rätt, *jag*, hvad jag tycker är orätt. Det bevisar, att *min* kärlek är ... Men så du skälfver till, älskade! Fryser du än?

INGRID.

Nej, inte alls... Du sa...?

KURT.

Ingenting värdt att minnas.

INGRID (*mildt*).

Jag vill gärna höra om de orden en gång till...

KURT.

Jag sa, att jag gjorde mer, därför att jag gjorde det jag tyckte var orätt, då du däremot...

INGRID.

Ja, så var det.

KURT.

Och nu har jag biktat allt, allt. Hvilken lättnad! Får jag absolution? Kan du hålla mig kär, begränsad som jag är?

INGRID (*sakta*).

Ja, Kurt. (*Reser sig med möda.*)

KURT.

Åh, hvad jag ska tacka och älska dig — när jag får! Hela mitt lif skall jag ge dig — hela mitt lif. (*Kysser båda hennes händer.*)

INGRID.

Nu måste du klä dig till middagen.

KURT (*gladt*).

Ja, det är tid; nu kan jag allt, till och med vara artig mot tant Malla.

INGRID.

Kom hit igen, när du är klädd. Jag har ännu något att säga dig.

KURT.

Gärna, O, så gärna! Om två minuter har du mig här igen. (*Går till höger II.*)

Ingrid ringer häftigt två gånger.

Hulda från höger I.

INGRID.

Lägg ned litet linne och den här — (*ger henne violkudden*) mina toalettsaker och min svarta promenad-dräkt, i lilla läderkappsäcken. Tag också fram min långa reskappa och filthatten med mörka floret. Skicka genast portvakten efter en vagn. De stå ju så godt som vid porten.

HULDA (*gapande*).

Men . . .

INGRID.

Du tycker om pengar — jag vet det. Var tyst och gör som jag har sagt, och du ska inte behöfva ångra dig.

Hulda rusar ut.

Ingrid går fram till skrifbordet, skrifver ett par rader på ett papper, som hon sedan låter ligga oförsegladt framme. Tar fram pengar ur en låda och stoppar dem hur som helst i sin portmonnä. Går fram till en spegel och försöker utplåna hvarje skymt af rörelse ur sitt ansikte. Skakas af en skälfvande frossa: sveper in sig i en stor hvit schal, men låter den snart falla till golftet.

KURT (*från höger II, klädd i bonjour*).

Så där ja, nu är den vidlyftiga toaletten gjord! Har min fé krupit ur sin svanhamn?

Ingrid rycker till sig schalen och börjar att ifrigt lägga ihop den.

KURT.

Nej, låt vara, eljes blir jag svartsjuk. Är jag fin nog? Men det fattas något... en ros! (*Ingrid tar en knopp ur sin bröstbukett och fäster den i hans knapphål.* Åh du, åh du, åh du, som du brukar säga, en sådan solskensstund, alldeles för oss själva! Hvad skall jag göra för att förtjäna den? Sätt dig här, så får jag ligga på knä framför dig. Den ställningen intar jag helst, när jag är hos dig... den naturliga klassificeringen, ser du!

INGRID (*som ändligen kan tala*).

Nu ska du höra, Kurt. (*Lägger sitt hufvud till hans bröst.*) Antag, att jag vore tvungen lämna dig.

KURT.

Du!

INGRID.

Ja, vi måste ju alla ibland göra saker, som —. Vi kan ju antaga. Då vill jag, att du ska minnas vår kärlek som en solig dröm, som du kan ta fram och värma dig med ibland... Så vill jag, att du ska bli stor och god — för min skull —. Så vill jag, att du ska bli öm, kärleksfull mot henne, för min skull. Hon är god och rättskaffens, och att hon också kan känna djupt och handla fint, det vet jag nu.

KURT.

/ Men Ingrid då!

INGRID.

Tyst, älskade. Det är inte jag som talar, det är en arm, du gifvit allmosor. Och så ska du aldrig, aldrig göra hvad du känner vara orätt. Det är det enda, som vi två inte kan få göra för hvarandra —. Och

så ska du bli lycklig, på sätt, som din mor ville — utan strid och utan slit — och . . . Du förstår — ditt arf — din hvardagsheder är ju också så mycket värd . . .

KURT.

Du är sjuk, Ingrid!

INGRID.

Nej, jag fick bara en sådan lefvande förnimmelse af, att jag inte var jag. Sådant där underligt händer oss kvinnor ibland — som du vet. Och nu — jag — du . . . (*Håller upp läpparna för att bli kysst.*)

KURT (*kysser henne*).

Men . . .

Ingrid vinkar, ser honom med innerlig kärlek in i ögonen, stryker honom sedan öfver håret och går hastigt till vänster.

KURT (*står som förstenad. Springer sedan fram till dörren, som han förgäfvets söker öppna*).

Ingrid, hör mig då, Ingrid! O, min Gud, hvad menar du? Öppna, öppna! Mitt hufvud . . . (*Tar sig om hufvudet. Ser sig förtviflad omkring; får se papperet, som han läser. Rusar ut i tamburen, där just Janson med stor ceremoni öppnar dörrarna till den festligt upplysta matsalen.*)

KURT.

Hvar är kapten — båda farbröderna — mormor? De ska komma hit genast — genast — allesammans! Allesammans, sa jag! Spring! Nå, hur går det! (*Stampar med foten.*)

Janson försvinner förfärad.

Kurt rycker till sig sin hatt, ämnar sig ut, men vacklar. Öppnar fönstret för att få luft. I delsamman höres rullande af vagnshjul.

KURT (*lutar sig ut, ropar förtviflad.*)

Nej, nej, Ingrid, Ingrid! Nej! Jag kommer! Stanna, stanna! (*Ämnar springa ut, men fattas af svindel och sjunker på knä.*) Ingrid . . . Mitt hufvud . . . Ingrid . . .

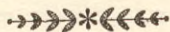
Faller afsvimmad till golvet i samma ögonblick som Maj, bärande ett paket, kommer från fonden.

MAJ (*kastar paketet ifrån sig och rusar in.*)

Gud! (*Tar Kurts hufvud i sitt knä. Ömt.*) Kurre, Kurre då . . . vakna! Maj är här.

Kapten och assessorn skymta fram.

RIDÅ.

EPILOG.

Scen: Sorrento.

Tidrymd: sju år senare.

PERSONER:

INGRID.

EMY.

KURT.

HALFDAN.

KAPTEN V. HOLST.

EN MANLIG ARTIST.

EN KVINNLIG ARTIST.

JANSON.

ANNA.

Vackert, rikt och nobelt möbleradt rum med flera modärna konstverk. På ömse sidor om fondöppningen stora fönster ända ned till golvet, där utanför en bred veranda, hvars blomstersmyckande några artisttyper avsluta, just vid ridåns uppdragande. Från verandan trappor, förande till en yppig, sydländsk trädgård. En skär sidensoffa, i den Ingrids violkudde; där bredvid ett mosaikbord, på hvilket står en liten gran i kruka samt ligga en aftagen kameliablomma och ett hvitt sidenbroderi. En utgång till höger, en till vänster. I ett hörn äro samlade en massa blomsterbuketter och blomsterfantasier, som Anna, en behaglig flicka i dalkulledräkt, håller på att ordna. På afstånd höres plaskandet af en fontän. Börjande månsken.

TYPERNA (efter afslutandet).

Eviva la nostra regia bianca!

EN SVENSK ARTIST.

Om igen, bambinos, och på svenska. Lefve vår hvita drottning!

TYPERNA (*på bruten svenska*).

Lefve vår hvita drottning! (*De tumla skrattande nedför trappor och balustrad in i trädgården.*)

EMY (*obetydligt åldrad, ifrigt från höger*).

Är punschkarafferna komna, Anna?

ANNA (*som hållit sig gömd för artisterna*).

Ja, riktiga små dock-karaffer! Tänk, att frun fyller fyratio år! O, hvad det måtte bli grannt i kväll!

EMY.

Skynda dig — du vet, hur mycket vi ha att göra.

ANNA.

Jag har strax slutat; jag ville bara, att allt skulle vara så vackert som möjligt, när doktor Halfdanson kommer.

EMY.

Du är allt svag för doktor Halfdanson, du.

ANNA.

Då skulle fröken ha hört, hur det var på lazarettet, där jag låg och frun fann mig. Doktorn hit och doktorn dit! — (*Lämnar blommorna.*) Snälla fröken — det är något jag så gärna ville säga frun just i dag — ge henne som födelsedagsgåfva — berätta hur tacksam jag är. Hvad skulle det ha blifvit af mig, om inte hon . . . Men jag är så dum — jag vet inte alls hur . . .

EMY.

Var lugn, Anna, jag ska tala i stället.

ANNA.

Tack, snälla fröken; då först blir jag riktigt födelse-
dagsglad! (*Springer ut till höger, tagande bast, blomster-
papper m. m. med sig.*)

*Emy börjar vecka en bordlöpare af blått och gult
silkespapper.*

*Halfdan från trädgården — bredaxlad, brun, man-
lig, med en bestämd rynka vid ena ögonbrynet.*

EMY.

Se där är du äntligen! (*Räcker honom handen.*)
Ingrid har frågat efter dig så.

HALFDAN.

Jag har inte kunnat komma förr. — Hvilken blom-
sterskörd!

EMY.

Ja, här har bokstafligt rägnat blommor hela dagen
— allt utom violer; dem tar hon aldrig emot, som du
vet. Den här (*visar på granen*) är från Edberg och
hittörd från Sverige. Den gåfvan riktigt rörde Ingrid.

HALFDAN (*sarkastiskt*).

Rörde henne, så hon köpte hans galna antika
danserska, såg jag nyss i trädgården. Och den här?
(*Visar på en parasoll af blodröda rosor.*)

EMY.

Är från Ricardo. »En bild af hans hjärta.»

HALFDAN (*förakligt*).

Storspelaren!

EMY.

För detta, jag ber. Förminska inte värdet af vår vackraste kur.

HALFDAN (*sätter sig*).

»Asyl för folk som behöfver roa sig.» Ja, det ska vara Ingrid, som ska hitta på att använda ett arf på det viset.

EMY.

Jag tycker det är en utmärkt idé, jag. Det är mången ungdom, som hvarken kan eller har råd att roa sig.

HALFDAN.

Också är hon tillbedd af hela bandit-artistskrået!

EMY (*stött*).

De är visst inga banditer. Vår lilla sångfågel, till exempel, har väl utvecklat sig till en så söt flicka, att du just kunde — hm...

HALFDAN (*tvärt*).

Tack du. (*Tittar ut.*) Se bara, hur de kilar bland träden, älsklingarna, släpande med kulisser och... Det måtte bli extra gentilt i kväll?

EMY.

Ja — det tror jag det. En soaré hos de gamla egypterna, blomsterbalett och Gud vet inte allt.

HALFDAN (*tänder en cigarr*).

Underligt sätt det där emellertid, att vyssja en hjärtesorg till ro.

EMY.

Är du säker på att den är vyssjad till ro?

HALFDAN.

Säker? Åh nej, när det gäller henne, är man ju aldrig säker. Det är samma charme — åtminstone för mig — som att leta efter guld; man vet aldrig, när man finner ett korn. Sju år är ändå en tid . . .

EMY.

Hon behöfde två, innan hon ens kunde se mig — och under den tiden hade hennes hår blifvit nästan hvitt.

HALFDAN.

Men ansiktet under det hvita håret, hur är det? Så rosigt och hviladt att . . . Karaktäristiskt emellertid att jag inte fann henne i Schweiz; nio kvinnor af tio skulle ha tagit sin tillflykt dit.

EMY (*leende*).

Alltid en bestämd orsak att inte söka Ingrid där, tycker jag.

HALFDAN (*tvärt*).

Han var henne aldrig värd.

EMY (*lugnt*).

Jag antar, att den man, man älskar, alltid är en värd, som du säger.

HALFDAN.

Och hans kärlek? Han var ju sjuk bara i några månader men stannade ändå helt beskedligt hemma. — Jag hade inte mer än en tanke, jag; ta min examen fortare än möjligt och så finna henne — för att säga, visa henne, att jag inte var någon . . . (*hejdar sig*) skurk. Hur borde hon då inte ha verkat på den man hon älskade.

EMY.

Det är troligt också, att hon verkade — fast på ett helt och hållet annat vis!

HALFDAN (*sarkastiskt*).

Ja, på ett helt och hållet annat vis! Hvad är det här? (*Tar upp det hvita sidenbroderiet.*)

EMY.

En fana åt vår yngsta.

HALFDAN (*snabbt*).

Menar du åt Kurts yngsta?

EMY.

Ja. Det är den enda flik hon under alla dessa år lyft från sitt sjäslif, och att den fliken dolde en vacker tafla, det måste du medge.

HALFDAN.

Jag såg en gång i Toscana en tafla målad med artistens blod och sydd med dess hufvudhår. Det var också kvinnoarbete. Jag är ledsen, att jag rörde vid den. (*Täcker öfver broderiet med en liten antimakass och ställer sig hvisslande vid fönstret.*)

EMY.

Titta riktigt ut, du! Nå, hvad ser du?

HALFDAN.

Er lilla sångfogel med mandolin i knät, Anna, som bär ut kaffe åt lyckliga artistapor och . . . Nej han! Nå, det var då en öfverraskning. Så gammal han har blifvit! Hvad har han här att göra? Nu ska naturligtvis allting rifvas upp igen. Hvad sa hon?

EMY.

Ingenting; hon blef bara alldeles blek, och så strålade hon till så där du vet hon kan stråla till ibland.

HALFDAN (*ironiskt*).

Kanske också han kommer för att stanna? Hon borde egentligen vara stolt, du. Två trogna, som för hennes skull gått i landsflykt. Många furstar kan inte uppvisa maken.

EMY (*enkelt*).

Hvad mig angår skulle jag kunna följa henne på schavotten, om det gällde.

HALFDAN.

Ja, det finns människor, man älskar på det viset.

EMY (*snabbt och sorgset*).

Åh Halfdan — är det möjligt att du ännu . . . ?

HALFDAN.

Nej, naturligtvis inte; hvem älskar en kvinna som firar sin fyratioåriga födelsedag. Jag bara afskyr veta henne ständigt vara omgifven af alla de där valparna med deras evigt glödande så kallade tacksamhet — och deras eviga »eviva la nostra regia bianca»!

EMY (*med eftertryck*).

Hon blir aldrig din hustru, Halfdan.

HALFDAN.

Hustru? Nej, jag vet det; men kanske ändå att . . .

EMY (*hastigt*).

Du såg ju Kurt och Maj tillsammans, sist du var i Sverige, Halfdan? Hur såg det ut emellan dem?

HALFDAN.

Bra, mycket bra. Det fordras en viss energi att stå ut med att lida, och jag tror just inte, att min kära Kurt har så särdeles mycket af den sorten.

EMY (*med en suck af lättnad*).

Då är allt godt, ty blef hon nu sviken, så . . .

HALFDAN.

Åh, hvad skulle nu mera kunna svika henne?

EMY.

Mycket; hon lägger nu som alltid sitt djup i andras känslor — och så . . .

HALFDAN (*afundsjukt*).

Du känner henne så mycket bättre än jag.

EMY.

Så är jag också kvinna.

HALFDAN.

Har hon verkligen inte haft något gemensamt med dem under alla dessa år?

EMY.

Intet annat än ett bref från mormor och till mormor genom mig. Men här har du en kamelia, vasallmärket, anbefaldt af festkommitterade. Alla ska bära hennes färg i dag.

HALFDAN (*fäster kamelian i knapphålet*).

Hvitt är brudars färg.

EMY.

Åh, man sveper också i hvitt. För öfrigt — här ute . . .

HALFDAN.

Ja visst — här ute . . .

Ingrid skrattar utanför.

HALFDAN.

Hör hur det glittrar om henne nu igen! Vet du någon, hvars skratt är mer smittsamt än Ingrids?

EMY.

Knappast. — Därför skrattar hon också så ofta. Men nu måste jag lämna dig. — Allting ska vara »svenskt» i kväll — maten med — och du förstår nog hvad det vill säga här i oljans och tomaternas land. (*Nickar vänligt och går till höger, medtagande bordlöparen.*)

Halfdan drar sig uppåt scenen; går sedan ut på verandan. Ingrid och Henning stiga från trädgården uppför vänstra verandatrappan. Henning är mycket åldrad. Ingrid, starkt gråhårig, men ser fraiche och ung ut, bär en slät, vit sidenklädning med stor bröstbukett af violer.

INGRID (*skrattande och utan att se Halfdan.*)

Nej, jag försäkrar dig, Henning, att röfvare tar jag inte emot; artist är han! Ja, nu har du sett mitt lilla rike. (*Ringer. Till Anna, som kommer från höger.*) Kaffe och likörer hit in genast.

Anna bär genast in det begärda på en liten bricka Går sedan.

INGRID.

Kom nu, Henning, och hvila dig här. (*För Henning till den skära sidensoffan.*) I mitt eget lilla rede.

HENNING.

Tack, men det är ett alldeles för fint bo åt mig. För tusan, en gammal knekt! (*Sjunker tungt ned i en länstol.*)

INGRID (*skjuter en pall under hans fötter*).

Har du det skönt nu?

HENNING.

Alldeles för skönt! Du pjåskar bort mig.

INGRID.

Jag skulle vilja bära dig på händerna, så glad är jag att se dig. Kära, kära Henning! (*Klappar Hennings hand.*) Efter så många, många år, du.

HENNING.

Ja, det är då inte vårt fel. Vi ha då . . .

DEN SVENSKA ARTISTEN (*med en tung blomsterguirland kring axlarna drar sig på armbågarna upp i ett af fondfönstren*).

Döm mellan oss, hvita drottning! Om sorgerna kommer för tunga, äger man då inte rättighet att simma dit ut i månfloden och hvila där i ljuset till dess mörkret faller?

INGRID (*fast*).

Nej, Edberg, inte så länge man orkar simma dit ut; då har man ännu kvar krafter som tillhör andra.

ARTISTEN (*ropar åt trädgården*).

No, no! (*Försvinner.*)

Rop af: Brava, brava! (Knäppande på mandolin, skraff och sorl).

INGRID (*utåt*).

Ingen musik nu, är ni snälla! Min släktinge är trött. (*Åter applåder och bravorop — bullret dör bort. Ingrid återvänder till Henning. Serverar kaffe.*)

HENNING.

Och jag som trodde, att du lefde i den största tillbakadragenhet!

INGRID (*gladt*).

Det gör jag med: man kan inte lefva mer tillbakadraget än när man roar sig.

HENNING (*retligt*).

Hvad menar du? Jag förstod alltid hvad Enna sa.

INGRID (*mildt*).

Därför att mormor var en så mycket visare kvinna än jag — en så mycket visare kvinna! Hur mår, hur mår — tant Amalia, du?

HENNING (*absorberad*).

Mormor, som nog trodde, att du skulle finna tröst i att göra godt med hennes pengar och därför testamenterade dig . . .

INGRID (*mildt*).

Det gör jag med, Henning . . . (*I gladare ton*) Du ska inte tro att vi festa så här jämnt. Jag blir ju gammal i dag, och den glädjehändelsen borde allt firas med pomp och ståt. Men nu måste du säga mig — berätta mig om — om allt. Hur mår, hur mår — assessorn, du?

HENNING.

Jo, tack. Han är lika friskt sjuk som vanligt och funderar nu som alltid på att gifta sig med sin sista sjuksköterska, för att få ha henne kvar.

INGRID (*lägre*).

Och — Kurt — Kurts? Mina kära vänner Kurts, hur mår de?

HENNING.

Efter du frågar, så...! Ja, det har du stor glädje af, Ingrid. — Också Ennas verk!

INGRID.

Har du varit hos dem?

HENNING.

Det tror jag det. Kurt är som den ömmaste son. Det är just han som... (*Hejdar sig.*)

INGRID.

Och deras hem?

HENNING.

Vackert, riktigt vackert. Kanske litet för mycket krims-krams. — Jag tycker om utrymme som här.

INGRID.

Och Maj?

HENNING.

Blomstrar som en ros och har blifvit så förständig.

INGRID.

Och barnen?

HENNING.

Riktiga första-pris-ungar allesammans.

INGRID (*lägre*).

Och Kurt?

HENNING.

Präktig! Hans svärmor påstår, att han bör sättas i tidningarna en gång i veckan som ett under. Han är aldrig borta, aldrig ond, spelar aldrig kort, Maj får allt hon pekar på, och Gud vet inte allt. — Och frikostig se'n! Se'n han fick arvet, finns det då inte en

lista, där hans namn saknas. För tre år sedan gaf han på rak arm tjugofemtusen till någonting, hvad det var. Också är han mycket aktad som medborgare, mycket aktad. Hviskades i fjol till och med om riksdagsmannaskap, fast han inte ville. Ja, det har du stor glädje af, Ingrid.

Ingrid stiger upp, knäpper ihop händerna och tackar med en blick Gud.

HALFDAN, *(som observerat henne, raskt in från verandan)*

God dag, farbror Henning!

HENNING.

Hvem tusan — —?

HALFDAN.

Känner farbror inte igen volontären, som — som svek fanan en gång: Halfdan?

HENNING.

Hä? Jo-jo! Det var tusan så grann hund det blifvit af den valpen. *(Räcker Halfdan handen.)* God dag, min hederspojke! Vackra saker jag fick höra just om dig i går hos konsuln, just om dig! Hur du utmärkt dig under koleran, hur du ryckt upp flera af lasaretten här, hur du vårdar de fattiga för ingenting, hur skicklig och arbetsam du är, hur aktad och upp-buren af både förmän och kamrater och ...

HALFDAN *(skrattande)*.

Nog, nog, farbror! I det här välsignade landet behöfs det minsann inte mycken plikt-känsla för att en läkare ska bli ansedd som ett under.

INGRID (*glädtigt*).

Till det kunde nog vara mycket att tillägga, men jag är rädd att skämma bort honom, jag, som andra, ty han är gruffligt bortskämd, Henning.

HENNING.

Enna höll alltid styft på Halfdan, hon . . . (*Nickar till.*)

INGRID.

Visst är, att din vänskap är mig mycket dyrbar, bror Halfdan. (*Räcker fram handen, som Halfdan kamratlikt trycker.*) Mycket dyrbar.

HALFDAN (*lågt*).

Du har således glömt och förlåtit helt?

INGRID.

Förlåtit? Ja du, så helt, att jag inte ens minns hvad jag skulle förlåta. Du var nog bara ett redskap, du, Halfdan! Men hur är det? Din lasaretsrynka är dubbelt så djup som vanligt?

HALFDAN.

Åh, det är den där sjuksköterskahistorien: alla som anmält sig ha sett så föga möjliga ut, att . . .

Henning slumrar in.

HALFDAN.

Har du aldrig tyckt, Ingrid, att du är en allt för utpräglad personlighet att kasta bort dig på ett sådant här fjärlslif?

INGRID.

Jag kastar inte bort mig.

HALFDAN (*litet burdus*).

Jag önskar, att *du* ville komma och sköta våra sjuka, Ingrid.

INGRID (*snabbt*).

Jag?

HALFDAN.

Ja, tror du kanske jag glömt hur tryggande lugn och hur outröttligt god du var, när jag hade malarian och du hade mod att uppsöka och att sköta mig? Lasaretsdräkten är också hvit, du.

INGRID (*tänker*).

Då sorg blir min glädje och glädje blir min sorg, då ska jag komma, Halfdan, inte förr. (*Glad!*) Men det kommer allt att dröja, du, ty nu är jag stadd på glädjevägar! Men han sofver? (*Visar på Henning.*)

Halfdan känner på Hennings puls och rycker på axlarna.

En ung, mycket täck italienska med mandolin öfver axeln och kostym à la Botticelli smyger sig in med fingret på mun. Frågar med gester om hon får sjunga.

Ingrid lägger å sin sida fingret på mun och visar på den sofvande Henning.

DEN UNGA ITALIENSKAN *knäböjer framför Ingrid, lägger för ett ögonblick hufvudet i hennes knä och hviskar sakta:*

Madre mio . . . (Smyger sig sedan ut på lå, men smular i förbifarten sönder en stor ros öfver Hennings hufvud.)

HENNING (*ömt och yrvaket*).

Jaha, jaha, Enna lilla: kommer strax! (*Sedan.*) Hva hva' hva' nu? Jag har visst inte sofvit; visst inte. Tu-

san — en gammal knekt — — — —! Nej, en gammal båt utan roder är jag. Det enda som tröstar mig litet är, att min bror professorn nog först nu... Vet ni, hemma brukar jag ibland skjuta hennes stol genom våningen... Och så tvingar de mig resa för att »förströ» mig... Fy tusan! Det måste ju bäras.

INGRID (*mildt*).

Vill du, att jag ska komma hem och bo hos dig, Henning?

HENNING.

I *hennes* rum? (*Retligt:*) Nej tack; hos mig behöfver ingen bo — ingen alls bo. (*Ropar:*) Janson, Janson! Hvar tusan håller det nötet hus? Jag befalldes honom att stå orörlig på vakt *där!* (*Pekar på verandan.*) Jag vill hem — till hotellet — genast.

INGRID (*ringer*).

Att du vågar resa ensam med en så föga pålitlig betjänt som Janson?

HENNING (*ursinnig*).

Ensam med det nötet! Jo, då skulle vi komma långt! Hade vi inte Kurt med oss, så...

INGRID (*blixtsnabbt*).

Är Kurt här?

HENNING (*flat*).

Kors, jag tänkte ju inte säga dig — — han vet ju inte, att du bor här och...

INGRID (*jublande*).

Kurt är här! (*I dörren till höger.*) Emy, Emy!

Emy kommer.

INGRID (*slår armarna kring Emys hals*).

Åh du, åh du, åh du! — Kurt, min vän, är här ... (*Lägre:*) Och jag blef glad på det rätta sättet, du. (*Högt:*) Men hvarför är inte min vän Kurt här hos mig? Åh ... Kurt..! (*Sätter sig vid skrifbordet.*)

JANSON (*från höger med en militärkappa på armen*).

God dag, frun; det var grufligt hvad frun bor gentilt här!

INGRID (*skrifvande*).

God dag, Janson.

HENNING (*argt*).

Sa jag inte dig, din fähund, att —? Kappan!

Janson sätter på honom kappan.

HALFDAN.

Fag några droppar kognak först, farbror.

(Serverar kognak, som Henning med darrande hand dricker.)

INGRID.

Var god, Janson, och lämna den här biljetten till ingenjör Kurt, men genast.

JANSON.

Ska ske. (*Pekar på sitt hufvud och blinkar åt Henning till.*) Gamla frun! (*Högt:*) Kom nu, kapten, Janson är säker.

HENNING (*retligt*).

Nej, nej, andra vägen. Vill inte se den där artistbanditen. (*Janson och Henning gå till höger.*)

INGRID (*efter att ha följt dem ut, talar fort och impulsivt, ibland vändande sig till Halfdan, ibland till Emy*).

Ah ni, att bli så där äkta vännaglad . . . Man vet ju aldrig på förhand . . . Där är allt så bra — hör ni — bra! Mormor skref ju — men det är så olika att höra. Ska jag säga er nu, hur det kändes, när jag for? Jo, som om hjärtat varit fastspikadt på perongen och spunnits ut till en blödande tråd, som drog mig tillbaka, ständigt tillbaka. Sådant där tar ju tid att komma öfver — om också bara litet. (*Lägre.*) Jag ville bli deras allra bästa vän, ser ni — deras allra *allra* bästa vän, ty något måste jag få bli — men det gick så sakta . . . Så kom arvet — en rik måste ju dela med sig. — Mitt behof att ge glädje, helade sig först . . . Ja, sedan vet ni . . . Jag hade redan börjat räkna ut, när vi skulle kunna träffas. Jag var ju inte riktigt säker, trots de fruktansvärda fyratio . . . Och så skulle det här kära, kära komma! Och — och nu *är* jag säker. Vet ni, jag har deltagit i deras arbeten och arbetsplaner; vi ha tänkt tillsammans, läst högt tillsammans, uppfostrat barnen tillsammans. Maj har utvecklats så . . . — Jag har bara behöft säga »ja», jag . . . Det där är ju litet barnsligt — men litet barnslighet behöfver man ibland för att orka lefva. — Kurt led nog mycket först, men djupast innerst, ser ni . . . Hans natur har inte behöft gå under af för stora kraf: tvärtom. De ha båda blifvit det högsta de kunde bli — och blifvit det genom *mig!* Både Kurt och Maj ha förstått, Gud ske lof, att just *detta* var priset — att jag eljes . . . (*hejdar sig*). Och ni, trofasta vänner . . . Hur ska jag någonsin kunna tacka er nog för allt ert tålmod och för er väntan? Om jag bara

kunnat tala, så skulle jag ha talat... Men jag har inte kunnat, jag omsätter ju så otrefligt långsamt... (Räcker Halfdan och Emy hvar sin hand. Skratt och sorl i trädgården). Håll dem ifrån mig, Emy. Säg dem att här firas hjärtfest. Nej, säg ingenting alls — håll dem bara ifrån mig.

Emy, mycket rörd, försöker säga något, men kan inte. Klappar Ingrids hand. Skyndar sedan hastigt ut till höger. Strax därpå borddör skrattet och sorlet.

INGRID (*ifrigt till Halfdan*).

Hur ser jag ut, du?

HALFDAN.

Som en ung kvinna.

INGRID.

Bara ung?

HALFDAN.

Behöfver du fråga...

INGRID (*med ett vackert leende*).

Jag vill inte möta honom som bruten, ser du, då skulle han ju kanske ha känt sig ha ansvar. Det här, (*stryker öfver håret*) ja, då tänkte jag ännu inte på det.

HALFDAN (*hastigt*).

Behöfver du mig, är jag bland de andra. (*Går raskt till höger.*)

Utänför nu fullkomlig tystnad samt strålande månsken.

INGRID (*speglar sig. Spejar utåt. Släcker otåligt det elektriska ljuset. Ställer sig vid fönstret, där månskenet insveper henne*).

Ah! (*Skrufvar åter upp det elektriska ljuset*).

Kurt stiger långsamt uppför vänstra verandatrappan. Har fått början till månsken och mage; gör intryck af en fin, välmående man, för tillfället bringad ur jämvikten.

INGRID.

Kurt!! (räcker honom båda händerna). Så roligt att se dig!

KURT (bockar sig stelt utan att ta hennes händer).

Fru Adolphson är allt för god.

INGRID.

Hvarför säger du inte du?

KURT.

Jag har inte den äran att känna Fru Adolphson nog för att tillåta mig en sådan frihet.

INGRID (ångestfullt).

Kurt! Var det så du förstod mig?

Kurt.

Förlåt, men så illa är det ändå inte. Jag kände bara ett sådant behof att säga något elakt.

INGRID.

Och hvarför? (Sätter sig för att dölja att hon darrar).

KURT.

Jag vet inte. Det är som om jag hållit på att kväfväs, allt sedan jag kom hit.

INGRID.

Allt sedan — ?

KURT.

Ja, jag tycker inte om att lämna farbror ensam med Janson. Så följde jag efter... Er trädgård är mycket stor och rymmer många — min fru. Ingen har förvånat sig... Jag har sett och hört allt.

INGRID (*smärtsamt*).

Och inte kommit in?

KURT.

Min plats var ju utanför. — (*Rycker fram en stol och sätter sig bredvid Ingrid; försöker att tala i vanlig sällskapston.*) Det var rätt och — stort — hvad ni gjorde. Hälgdagskärlek är bara för hälgdagsbarn, och dem förstår inte världen, och jag behöfver bli förstådd af världen, jag; det har jag upptäckt för länge sedan. Andras aktning är en god luft att frodas i, också har jag frodats, som ni ser. (*Lägre*). När jag tänker på, att min gosse hvarken behöfver stamma eller rodna, när man frågar honom efter hans far, ja, då har jag ofta känt mig tacksam mot er, och känner mig tacksam ännu...

INGRID (*sakta*).

Ser du...

KURT.

Och ändå! (*Springer upp.*)

INGRID (*ångestfullt*).

Och ändå — —?

KURT.

Om jag bara kunde sticka er med det, pina er med det, kanske att det skulle lämna *mig* sedan. (*Tömmer en kognak*).

INGRID (*tonlöst*).

Tala.

KURT (*återtar sin plats; talar fort och ryckigt*).

Det finns något i mig, som ständigt våndas och jämrar sig. Jag har aldrig försökt att ge det något namn, men nu vet jag hvad det är. Ni har beröfvat mig något, som ingenting på jorden kan ersätta mig. (*Tömmer en chartreuse. Bjuder sedan till att tala lugnt.*) Under min sjukdom — ni slog för hårdt, min fru, jag höll på att dö — hade jag ännu kvar den där förnimmelsen af någonting så mycket renare och bättre än jag själf. Den förnimmelsen kom med er och gick med er, och ni kom ofta då. Ni brukade lägga er kind intill min och säga: sof! och så somnade jag så tryggt och lugnt, som om jag varit barn och legat i min mors knä. — Jag ville inte bli frisk — jag höll emot; jag var rädd att mista er — och så gick det. Ju starkare jag blef, ju svagare blef er bild, och till sist plånades ni ut sakta, sakta. Då sa de, att jag var frisk. Ja, så frisk som den man kan vara, på hvilken man opererat bort både hjärta och hjärna. Jag visste inte, om det var i drömmen eller i verkligheten jag hört er säga: så vill jag, att du ska bli stor och god för min skull; så vill jag, att du ska bli öm och kärleksfull mot henne, för min skull. Jag försökte lyda så långt jag orkade — men jag orkade inte långt. Jag var för liten att lämna ensam, men det tänkte ni aldrig på! Lyckligtvis eller olyckligtvis behöfs det så litet här i världen för att bli ansedd om inte för stor, så för god. Ingen kräfde något af mig: alla va nöjda, och så kom det själiska fettet, som ni talade om en gång. Jag

mådde så bra; allting var så bra, jag vet inte hvad jag hade här att göra! (*Springer upp, tömmer ett glas chartreuse.*) Var inte rädd, jag är ingen drinkare — jag känner bara ett sådant behof att bli stark — så stark, att jag kan kasta af det här! (*Tar sig öfver bröstet.*) Vet ni hvar det här är? (*Tar fram ett hopviket silkespapper ur sin plänbok.*)

INGRID (*stilla*).

Nej.

KURT.

Er ros — er sista gåfva. När jag blef frisk hittade jag den hoptorkad i mitt knapphål. Den är min fetisch. Längte kunde jag genom att inandas doften af den få en aning om hvad jag förlorat — men också det är slut nu: jag är blifven idel kött! Kanske får jag i dödsminuten igen hvad ni så grymt beröfvat mig.

INGRID (*lika stilla*).

Och ändå kände ni att det var rätt?

KURT.

Aldrig kände — bara tyckte.

INGRID.

Och Maj?

KURT.

Jo tack, hon har också blifvit fet.

INGRID.

Bara det?

KURT.

Kanske också en liten liten smula frivol; det ligger i blodet. Eljes är hon lika rättskaffens och snäll och glad.

INGRID.

Talar hon aldrig om mig?

KURT.

Jo ofta — allt för ofta.

(Paus.)

INGRID *(lågt)*.

Är hon lycklig?

KURT.

Ja fullkomligt, tror jag; vi är lyckliga båda. Det enda hon är litet missbelåten med är, att jag inte vill gå bort och samla nytt ibland. Ni förstår, i en småstad kan ju samtalsämnen tryta... Men i början var jag rädd att göra något som jag visste inte var kärleksfullt, och så blef det en vana. Vi ha ju alltid barnen att tala om, och på kvällarna läser jag högt, lektyr som hon tycker om: den är inte svårläst. — Så ha vi ju ett stort landställe — det tar tid — och så ge vi ofta middagar. Maj har fin gom för vin — det roar henne få visa sig som kännare. Och hvad mig angår, så tycks jag vara född till gourmet — och... *(Springer upp)*. Tro inte, att det är ironi det här, ty det är det inte! Jag var nöjd, alldeles nöjd, och jag blir nog alldeles nöjd igen — bara jag hunnit glömma det här, lika så väl som jag glömt allt annat.

INGRID (*förkrossad*).

Åh du, åh du, åh du . . .

KURT (*lyssnar som efter en vacker, halft förgäten melodi. Sedan i samma ton*):

Jag har bara haft en glädje — en sorg, menar jag; tanken att ni sörjde. Men också öfver den känslan kan det själiska fettet få lägga sig nu. Ni roar er?

INGRID (*tonlöst*).

Ja, Kurt, jag roar mig. Och ert idealinstitut för fattiga — er — vår lifsgärning?

Kurt tiger.

INGRID.

Och edra uppfinningar?

Kurt tiger.

Ingrid går fram till samma fönster, där hon stod, när Kurt kom, och ser utåt.

KURT (*skrufvar ned det elektriska ljuset*).

Stå still så där! Jag vill se er, som jag såg er nyss. Ni var lik en dröm — allting är likt en dröm. Kanske att jag får minnas det här, om Gud finns till. (*Far med handen öfver Ingrids soff'a, lägger ett ögonblick kinden mot hennes kudde. Talar sedan i vanlig sällskapston*). Det tar sig bra ut slottet där uppe på kullen. . . .

INGRID (*andfådt och med underförstådd mening*).

Det är ett dårhus, Kurt. Jag var där i går hos en kvinna, som förlorat sitt enda barn. De hade gått vilse — hon gick sina fötter i blod — hon ref sina

händer på törnen, hon gick i mörker och ångest för att finna honom. Hennes hår blef hvitt, men hon gick ändå, för hans skull. Och när hon kom fram till sist, så märkte hon, att hon gått orätt väg, Kurt, och under tiden hade hennes barn dött af svält! (Lägger båda sina händer på Kurts axlar och ser honom ångestfullt spörjande in i ögonen.)

Kurt vänder långsamt bort hufvudet.

Paus.

KURT (med tjock röst).

Får jag kyssa dina hvita hår, Ingrid? (*Kysser hennes hår.*) Och dina törnerifna händer? (*Kysser hennes händer. Lägger sedan hennes hufvud mot sitt bröst och säger tungt och hopplöst; Åh du, åh du, åh du . . . (Går långsamt mot fonden, ser sig på tröskeln insugande omkring; stiger så långsamt ned i trädgården, där man hör hans steg dröjande aflägsna sig.)*

Ingrid står alldeles stilla och stryker gång efter gång med handen längs klädningen.

EMY (från höger).

Jag tänkte du, att . . . (*När hon får se Ingrids ansikte.*) Gud i himlen! (*Mycket lågt.*) Ingrid, Ingrid . . .

INGRID (klagande).

Hvarför talar du så hårdt? (*Far med handen öfver den fläck af hufvudet, som Kurt kysst.*) Här, här bränner det.

EMY (ringer. Till Anna, som genast kommer).

Bed doktor Halfdanson ögonblickligen komma hit.

Anna genast ut.

EMY.

Kom, Ingrid . . . (*Vill föra henne till en soffa.*)

INGRID (*ryser ihop*).

Rör mig inte! Hu, nej, rör mig inte!

EMY (*förtviflad*).

Förstår du då inte, att han alltid var för liten, att han aldrig hade plats för din stora kärlek?

INGRID.

Aldrig plats? Men det är inte det, som är det ohyggligaste, inte alls det, som är det ohyggligaste.

EMY (*ömt*).

Tänk inte nu, Ingrid, utan kom och hvil dig litet.

INGRID (*i samma stela ton*).

Jag gjorde det allra mesta jag kunde — det allra mesta jag kunde.

EMY.

Det gjorde du.

INGRID.

Jag offrade allt, allt för hans lycka — och jag kände det som rätt.

EMY.

Det var rätt.

INGRID.

Hvem har då orätt?

EMY (*mildt, men bestämdt*).

Man dömer inte Gud, Ingrid.

INGRID.

Jo, men då dör man. (*Släpar sig mot vänster, men hejdar sig.*) Det är santt — mormors arf... Allt utom pensionerna och — det till inköpen, ja, du vet, ska

gå till Kurts stora institut för fattiga — allt. Bed honom också förlåta — om han kan ... och säg ... Det är Ingrids sista gåfva ... (*Går mot vänster, men hejdar sig ännu en gång och lägger armen kring Emys hals. Går sedan till vänster.*)

Emy sjunker ned på en stol och brister i lidelsefull gråt.

HALFDAN (*hastigt från höger*).

Hvad är det? (*Ser sig om.*) Ingrid?

EMY.

Krossad till döds.

HALFDAN.

Af den där — —!

EMY.

Det har tagit värre än så; det har tagit tvärs igenom honom ända in i hennes djupaste lifstro.

HALFDAN.

Åh, hon har bärkraft.

EMY.

Krossad till döds är hon, säger jag dig!

HALFDAN.

Hvar är hon?

EMY.

Där inne.

HALFDAN.

Hvad gör hon?

EMY.

Dödar sig kanske.

HALFDAN.

Gud i himlen! Och det låter du ske! (*Vill in till vänster.*)

EMY.

Nej, nej, gå inte in, hennes förstånd sviktade nys som ...

HALFDAN.

Har hon medel?

EMY.

Ja, hafvet slår ju ända upp till ...

HALFDAN.

Åh det — aldrig! (*Knäböjer framför Ingrid's dörr och ropar nästan befallande.*) Ingrid! Nu är du min! Du sa: »när sorg blir min glädje och glädje blir min sorg, då ska jag komma, Halfdan.» Dödar du dig, bestjäl du mina sjuka och oss som älskar dig. Är du sådan, att du bara lär andra och sviker själf? »Så länge man orkar simma dit ut i ljusfloden, tillhör ens krafter andra.» Jag ropar hit dem alla därute — de ha också rätt öfver dig, ty du har gifvit åt dem. Inte allt åt en, utan mycket åt många, det var *din* väg! Kan du svika ditt gifna ord — kan du? (*Väntar andlös.*)

INGRID (*dödsblek på tröskeln till sitt rum, hållande en stor, svart slöja i handen.*)

Vill du ha en död, Halfdan?

HALFDAN.

Ja. (*Springer upp.*)

INGRID.

En död som dödat två lefvande?

HALFDAN.

Ja.

INGRID.

Och du nämns verkligen kräfva dina smulor?

HALFDAN.

Ja.

INGRID.

Kom då. Med de här (*pekar på sina armar*) kan jag ju ännu bära...

HALFDAN

Ingrid, vi...

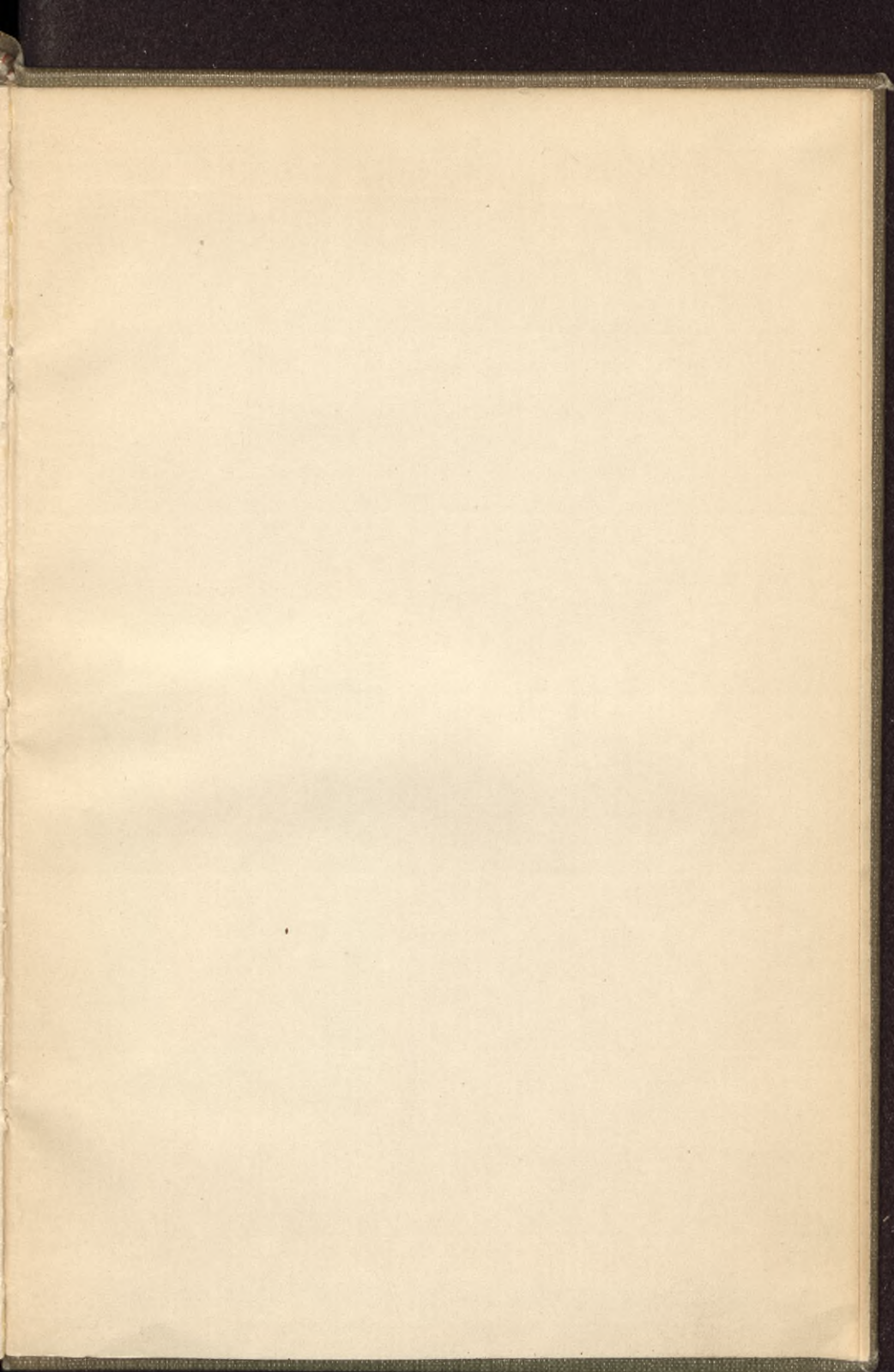
INGRID (*hårt*).

Och de togo hennes stora kärlek, kastade lott om den och skiftade den sins emellan! (*Sveper slöjan knyckigt omkring sig och går mot fonden. På själfva tröskeln.*)

Gråt inte, Emy, gråt inte, Emy. — Jag tror säkert jag ska orka bli god mot dem, om en tid, mycket god... Bara jag först får sluta min likvaka... (*Går ut på verandan; slår, när från trädgården höres ett kort, gladt gitarrknäpp, med en rysning en flik af slöjan öfver sitt hufvud och stiger med långsamma steg nedför samma trappa, som Kurt nyss förut stigit nedför. Halfdan följer henne på afstånd.*) Plaskandet från fontänen är nu det enda ljud som höres.

RIDÅ.

The first part of the book is devoted to a general history of the world, from the beginning of time to the present day. The author discusses the various civilizations that have flourished on the earth, and the progress of human knowledge and industry. He also touches upon the political and social changes that have shaped the course of history.

The second part of the book is a detailed account of the history of the United States, from its discovery by Columbus to the present. The author describes the struggles of the early settlers, the growth of the colonies, and the fight for independence. He also covers the expansion of the country, the Civil War, and the Reconstruction period.

The third part of the book is a history of the world from the year 1800 to the present. The author discusses the industrial revolution, the rise of the nation-states, and the challenges of the modern world. He also touches upon the progress of science and technology, and the impact of these developments on human society.

The book is written in a clear and concise style, and is suitable for both the general reader and the student. It is a valuable work of reference, and a must-read for anyone interested in the history of the world.

